

NYSÅGAT

Nr 1 • 2010

Sverige och Norges ledande tidning om småskalig träförädling

En eka till skolans får

S.9

För fint för att sälja

S.6-7

S.6-7

Nu räcker det att jobba halvtid

Familjen fick tid för livet genom att såga och bygga själva S. 14-15

Sören trimmade multifräsen

S.18

IT-generationen har börjat såga

S.13

Bilan i kulturens tjänst

S.8

Kris eller möjlighet?

Som småskalig träförädlare har du makten att bestämma själv

Förra året firade vi på Logosol vårt 20-årsjubileum. Enligt Sveriges arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin var det ett riktigt skitår. Hans kolleger världen över höll med. Men för Logosol var det ett bra år av stor betydelse många år framåt.

Vi firade jubileet med riktigt bra priser på några av våra huvudprodukter. Det mest uppskattade erbjudandet var en komplett Solosåg M5 med motorsåg och tillbehör, till samma pris som i början av 1990-talet. Det blev rusning efter jubileumssågverket och några gånger tömdes vårt lager.

Visst är det skojigt att våra sågverk är så efterfrågade, men viktigare är att kunderna i hög grad är personer vi aldrig tidigare haft kontakt med. Andelen unga är påfallande hög, under 40 år, mitt i karriären, med familj och barn. Några av dem möter du i detta nummer av Nysågat.

Småskalig träförädling har tidigare varit något man börjat med när barnen flyttat hemifrån och som accelererat vid pensioneringen. Mycket av det som byggs har visserligen kommit barn och barnbarn till nytta och glädje, men andelen unga bland Logosols kunder har varit liten.

Jag har funderat på hur det kommer sig att ungdomarna börjar säga. Svaret fick jag under vintern i radioprogrammet Syjuntan. I fyra av-

snitt avhandlades en växande trend, att återanvända och göra själv, istället för att köpa nytt.

Det är lite av 1970-talets gröna våg, men på ett mer välordnat och genomtänkt sätt. Det är inga aningslösa drömmare eller asketer som söker sig ut i skogarna, utan människor med en klar vision om hur de själva kan skapa ett bättre liv till lägre kostnad. De bygger själva sina hus i syfte att minimera energiförbrukningen, sänka familjens kostnader och skapa tid för barnen och sig själva, utan att göra avkall på bekvämlighet och livskvalitet. De lever ekologiskt med diskmaskin.

Värför trenden kommer just nu är inte särskilt svårt att lista ut. I höstas samlades världens ledare i Köpenhamn för att diskutera klimathotet. Visserligen blev det inga beslut, inga avtal, men efter mötet står det klart att vi alla måste minska vår belastning på miljön. Det har ungdomarna redan förstått och handlar på ett sätt som ökar deras möjligheter inför framtiden.

Småskalig träförädling är en av nycklarna till lägre total energiförbrukning. Byggmaterialet produceras lokalt, transportererna är minimala och resultatet kan bli ett hus som klarar sig på hushållsel och ved ur skogen utanför dörren och från spillet efter sågningen. När bilarna kommer med klimatneutrala bränslen, har

tankfartyg och oljetransporter spelat ut sin roll för dessa människor.

Det finns en uppfattning om att den som ska leva miljövänligt måste göra avkall på det som är trevligt. Tvärtom! Alla som ägnar sig åt att förverkliga sina idéer och drömmar i trä vet att det inte behöver vara så. Att tänka i miljötermer höjer livskvaliteten. Vad som driver Logosols kunder är i första hand att arbetet är så fantastiskt tillfredsställande.

Småskalig träförädling är inte en fråga om att välja bort. Småskalig träförädling är ett tillval för ett rikare och mer tillfredsställande liv. För ung som gammal, för oss som lever idag och för kommande generationer.

Som avslutning måste jag berätta hur året 2009 slutade för Logosol. Omsättningen ökade med drygt fyra procent, vi nyanställde sex personer och satsade mer än någonsin tidigare på produktutveckling.

I årets Nysågat och kampanjblad ser du resultatet av ett produktivt 2009, både i form av nya produkter och vad våra kunder har åstadkommit.

Bengt-Olov Byström
Bengt-Olov Byström

NYSÅGAT

Nysågat är en nyhetstidning om småskalig träförädling och skogsbruk, som utges av Logosol. Det är fritt fram att återge artiklar om du anger källan. Kontakta Logosol för bilder.

Ansvarig utgivare:
Bengt-Olov Byström

Redaktion:
Janne Näsström, Bengt-Olov Byström, Malte Frisk, Sara Boström, Per Karlsson och Richard Nobel.

Fotografer:
Janne Näsström, Örjan Karlsson och Logosol.

Annonser:
Per Karlsson, 0611-182 85

Tidningsproduktion:
Janne Näsström AB
Oskarsborg, Fårhult
593 96 Västervik
info@nasstrom.se

Tryck:
Mittmedia Print, november 2009

LOGOSOL
Bäst på småskalig träförädling

Därför har tidningen fått nytt utseende

Årets första nummer av Nysågat ser annorlunda ut. Och många läsare torde fråga sig till vilken nytta. Svaret är att både de intervjuade och läsarna förtjänar bättre bilder.

Nysågat är inne på sin 20:e årgång. Den formgavs som en tidning och trycktes i en tidningspress.

Men dagstidningstryck har sina nackdelar. Bilderna kommer inte till sin rätt och papperet gulnar med tiden. Det har vi blivit påmind om av läsare, som sparar Nysågat för framtida inspiration. Då är det inte så skojigt med bleka bilder på gult papper.

STÖRST PÅ SMÅSKALIGT

Detta nummer av Nysågat trycks i 48 000 exemplar. Merparten skickas till prenumeranter i Sverige och Norge. Det gör Nysågat till Nordens mest spridda tidning om småskalig träförädling.

Dessutom har Nysågat ett flertal systertidningar för andra länder. På engelska heter den Fresh Cut, i Frankrike Info Coup. I Tyskland är namnet Sägeblatt och i Ryssland heter den något som inte

går att skriva med det latinska alfabetet. Läsarna i alla dessa länder uppskattar inte minst bilder av alla fantastiska projekt som företagsamma och idérika människor förverkligat. Självklart ska trycket i tidningen återge storverkens kvalitet.

Därför har Nysågat bytt tryckeri och tryckmetod. På samma gång erbjöds nya tekniska möjligheter. Därför tog vi chansen att ge hela tidningen en ansiktslyftning, för att den ska kännas modern.

NYSÅGAT PÅ NÄTET

Dessutom gör den tekniska utvecklingen att bättre tryck på bättre papper har sjunkit i pris. Faktum är att styckekostnaden för den Nysågat som du nu håller i din hand, med hänsyn till inflationen, är lägre än vad första numret av Nysågat kostade för 20 år sedan.

Vi hoppas att du tycker om resultatet. Har du synpunkter och tips, kontakta oss och säg din mening.

Missa inte Nysågat på Internet. Varje vecka hittar du nya artiklar och filmer på www.nysogat.se.

Janne Näsström
Redaktör för Nysågat

◀ Hyvlar 360 mm brett ▶

Snart är den här. Logosol PH360, efterlängtat storebror till världens mest beprövade fyrkutterhyvel PH260. Den har större kapacitet, hyvlar 360 mm på bredden och har möjligheter som hittills bara funnits på industriella riktlisthyvlar.

Logosols fyrkutterhyvel började utvecklas 1993. Idag är PH260 en så fulländad maskin, att det vore fel att beskriva efterföljaren PH360 som bättre.

PH360 är större och starkare för den som behöver högre kapacitet, men båda maskinerna gör i huvudsak samma jobb med lika bra slutresultat, med den skillnaden att PH360 även har riktlistfunktion.

PH360 är från grunden nykonstruerad enligt samma principer som industriella riktlisthyvlar. Hyvelbordet är fast. Istället höjs och sänks locket, med överkutter och matarvalsar. Det innebär att de integrerade in- och utmatningsborden enkelt kan förlängas och kopplas till transportbanor.

Logosol PH360, byggd på industriella principer, för större arbetsstycken än industrihyvlar.

360 X 130 MM

Hela maskinen är större än föregångaren. Den hyvlar dimensioner upp till 360 x 130 mm, vilket motsvarar 5-tums timmer. Utan merkostnad kan den levereras med högre steglös matningshastighet, 6-30 meter per minut.

Dessutom har PH360 några unika finesser som inbyggd riktlistfunktion med snabbjustering av spånstjockleken, avläsning av höjd

och bredd med digitala klockor av samma typ som på stora träbearbetningsmaskiner.

EFFEKTIV SPÅNHANTERING

Ytterligare två nyheter är att det finns en strömbrytare för spånsugen på hyvelns manöverpanel samt att spånutsuget kan anpassas efter arbetsstycket.

– Spånutsuget vid överkuttern har högre kapacitet, tack vare dubbla

spånstosar, vilket minskar risken för spånmärken, förtydligar Logosols produktchef Mattias Byström.

Originalmaskinen PH260 väger lite i förhållande till sin kapacitet. När liknande maskiner måste bultas fast i betongfundament, är den enkelt flyttbar på hjul. Vikten är 350 kg. PH360 är en tyngre maskin, 600 kg, men fortfarande flyttbar. Effekten på den fem elmotorerna är också högre, sammanlagt 22 kW, vilket innebär att den kräver 32 A elanslutning.

Många av funktionerna och fördelarna är samma på PH360 och PH260. Båda hyvlar och profilerar alla fyra sidor direkt. Under- och överkutter är av kombinationstyp som på samma gång tar planstål och profilstål. Båda har steglös matning och är dessutom rostskyddade, för att användas i ouppvärmda lokaler.

Vilken maskin är då bästa valet?

– Den som bäst motsvarar behovet, svarar Mattias Byström. PH260 är fortfarande en lika bra listhyvel och har fördelen att den klarar sig med 16 A ström. PH360 är maskinen för den som behöver högre kapacitet, hyvlar grövre dimensioner eller som ska integrera hyveln i en produktionslinje.

Underhåll sågsvärden

En bandslip med stabilt sidoanlägg, det är en maskin som snabbt betalar sig genom att förlänga livet på sågsvärd. Nu finns den för leverans hos Logosol.

Själva maskinen är långt ifrån ny. Snart sagt alla som säljer snickerimaskiner har något liknande på programmet. Största skillnaden är färgen. Men i Logosols version har den en ovanlig finess: Ett stabilt sidoanlägg. Det förvandlar bandslipen till effektiv reparatör av svärd.

Svärd måste underhållas. Dagligt underhåll är rengöring och att se till att oljehålet är öppet. Men svärden

slits och måste justeras för att inte slitas ut i förtid. Viktigaste åtgärden är att slipa bommarna, alltså kanterna på var sida om spåret för kedjan.

Slitage kan göra bommarna sneda, vilket i ett sågverk leder till att kedjan drar iväg. Åtgärden är att slipa bommarna raka igen och då krävs ett anlägg för att vinkeln ska bli exakt 90 grader. Dessutom måste man slipa bort vassa kanter och liknande.

En bra förebyggande åtgärd är att slipa svärdets fäste metallrent. Med tiden släpper färgen. Färgflagor kan sätta igen oljehålet och göra fastsättningen av svärdet instabil. Enklart är att slipa bort färgen redan från början.

Förutom sidoanlägg är det en vanlig bandslipmaskin med putsskiva.

Sågarnas egen kanal

TV

När du ser den här symbolen i årets första Nysågat, fortsätter reportaget på www.nysagat.se. Här hittar du Nysågat TV, småsågarnas egen tv-kanal, och en webbtidning med många fler reportage året om än vad som får plats här i pappersutgåvan. Möt likasinnade och låt dig inspireras på www.nysagat.se.

Håll dig informerad Tjäna 150 kronor

Allt nytt från Logosol hann inte bli färdigt till årets första nummer av Nysågat. Fler spännande produktnyheter väntas under våren. Håll dig informerad genom att anmäla dig till Logosols nyhetsbrev med e-post.

Gå till www.logosol.se/ja-tack så får du en personlig rabattkod värd 150 kronor. Per e-post kommer regelbundna nyhetsbrev och du försäkras dig om fortsatt gratis prenumeration på Nysågat.

Logosol LM Pro – helt ny stockbandsåg

Sågar 800 mm på bredden

Nu är det här, från grunden nykonstruerade bandsågverket Logosol LM Pro, efterträdaren till LM40 som på bara ett år blev proffsens favorit.

Sågar bredare, enklare och med större precision.

Bland tillbehören finns en matning som manövreras stillastående och serverar sågaren virket.

Logosols kunder efterfrågade ett större bandsågverk. Efter en utvärdering av vad som fanns på marknaden, valde Logosol att inleda ett samarbete med kanadensiska Norwood. Deras konstruktion var så bra att det inte fanns anledning att utveckla en egen stockbandsåg. Istället anpassades det kanadensiska sågverket till Europeiska krav, med eldrift, matning och andra funktioner.

Men den här gången har Logosol varit med i utvecklingen från start. Tillbehören har utvecklats parallellt med sågverket och därmed blivit mer integrerade i helheten.

De stora nyheterna på LM Pro är följande:

- Sågbredden har ökat från 600 till 700 mm. Det innebär att sågverket klarar stockar med en diameter på upp till 0,8 meter.
- Enklare höjdjustering.
- Keramisk bladstyrning ger ännu bättre precisionen.

Går man djupare in på konstruktionen så visar det sig att varenda komponent är nyutvecklad. Hela sågverket är rejälare, anhängligt och stockstöd kraftigare och enklare att använda och hela rälskonstruktion

nen ännu mer stabil.

Förut fanns justermån mellan rälsdelarna för att få rälsen helt rak. Med exaktare bearbetning har justeringen utgått, rälsen blir spikrak direkt.

MATNINGEN SERVERAR

Logosol har bidragit med eldriften, som i princip är samma E-twin med två 3-fasmotorer som sitter på föregångaren. Men den stora innovationen från Sverige är den nya matningen.

– Nu står man i ena änden och kör sågverket, istället för att gå bredvid sågaggregatet, berättar konstruktören Jonas Höglund.

Den gamla lösningen valdes för att man måste lyfta upp aggregatet innan det backas tillbaka. Större stockbandsågar har en motor som gör det jobbet, men den lösningen gör att kostnaden skenar. Logosol har utvecklat en annan metod.

– När bladet kommit ut i stockändan, fälls två klackar automatiskt ut. De skyddar bandet och skjuter tillbaka virket när aggregatet backas. Sågaren får det serverat, säger Jonas.

Logosol har varit på plats i Kanada och provkört det nya sågverket i

olika faser av utvecklingsarbetet. Vd Bengt-Olov Byström var där och provade den färdiga produkten.

– LM40 är en av de bästa stockbandsågarna. LM Pro är steget bättre,

är hans intryck, men understryker att föregångaren fortfarande står sig väl i konkurrensen. Men vill du såga ytterligare en decimeter grövre och få tillgång till ny matning, exaktare bandstyrning och den nya matningen så är det här en uppgradering som kan rekommenderas.

LM Pro börjar levereras under våren 2010.

Logosols Bengt-Olov Byström tillsammans med Norwoods ägare Peter Dale och Ashlyne Dale vid nya stockbandsågen LM Pro.

Nytt sågblad med namnet Logosol

Det finns olika åsikter om hur det perfekta sågbladet ska vara konstruerat. Därför tar Logosol upp ytterligare ett fabrikat.

Det nya sågbladet heter Logosol Ripper 37. Det tillverkas efter Logosols specifikationer av Dakin-Flathers Ltd i England, en av Europas ledande producenter.

– Vi fortsätter att sälja Håkanssonens beprövade blad. Det här är en komplettering för att kunderna ska få ett lika högklassigt alternativ, understryker Logosols produktchef Mattias Byström.

Svenska Håkansson är en aktad tillverkare i världen och tester hos Dakin-

Flathers visar att deras blad är bättre än flera namnkunniga tillverkares. Inte helt förvånande anser Payl Greenley, försäljningschef på Dakin-Flathers, att deras ändå är snäppet bättre.

– Vi har fokuserat på lång livslängd och maximal skärpa "out-of-the-box", säger han.

Bladen är styvare än vad som är brukligt och i tillverkningen slipas tänderna fram. Enklare sågblad har stansade tänder, vilket försvagar materialet och förkortar livslängden. En annorlunda metod för hårdning gör att banden från Dakin-Flathers klarar fler omslipningar.

Logosols egna tester styrker uppgifterna, men samtidigt finns fördelar med Håkanssonens sågblad. Vad som är bäst, beror på maskintyp och träslaget

som sågas. Dessutom spelar tycke och smak in.

– Därför säljer vi båda fabrikaten parallellt, så att kunderna själva får avgöra, säger Mattias.

En handfull kunder har fått prova de nya banden. Reaktionerna är överlag positiva. En högst ovetenskaplig slutsats är att de nya sågbladen gör allra bäst ifrån sig på riktigt grova stockar, med långt sågblad utan stöd.

– Mycket bra sågblad. Jag upplever dem som stabilare och mer långlivade, säger Johan Haag som bygger timmerhus av övergrova stockar i Filipstad.

Han sågar med en Logosol LM40 stockbandsåg. Samma utrustning har Lars Rytberg i Örskellunga.

– Jag har inte sågat så mycket med de nya banden, men jag tycker att de skär

bättre. Hur det är med livslängden, vet jag inte än, eftersom all snö gjorde att jag fick ta paus i sågandet.

Därmed inte sagt att nya Logosol Ripper 37 är bättre på allt. Sanningen är att båda har sina fördelar. Det beror på uppgiften vilket som fungerar bäst. Men helt klart är att alternativet är värt att prova.

Klyvning av torrt virke är en stor olycksrisk

Logosol KS150, det säkraste sättet att klyva virke.

Satsa på säker klyvsåg

Få arbetsredskap är så farliga som en oskyddad sågklinga. Vid klyvning av virke är Logosols klyvsåg KS 150 bästa livförsäkringen.

– Flera har köpt klyvsågen efter tillbud och i några fall svåra olyckor med oskyddade sågklingor, säger Logosols vd Bengt-Olov Byström.

KS 150 lever en undanskymd tillvaro. Alla ser nyttan med den, men de flesta väljer att fortsätta klyva på byggsågar och andra maskiner utan matning och med undermåliga eller obefintliga skydd.

Det är inte bara klingan i sig som är farlig. Ännu farligare är det när klingan får tag i virke eller virkesbitar som med kastas iväg med våldsam kraft.

– För ett par år sedan ringde en kund och beställde en klyvsåg, strax efter att han skadats av en kvist när

han klöv virke på en byggsåg, berättat Bengt-Olov.

En annan kund var nära att sätta livet till. Han klöv ek på en äldre formatsåg. Virket var hårt och mitt i satt en vresig kvist. Klyvkniven bakom klingan lossnade och kastades iväg med våldsam kraft. Som tur var hade han millimetrarna på sin sida och klarade livhanken.

TRE SÄKRA SÅGAR

Logosol har tre maskiner som lämpar sig för klyvning av virke. Den

säkraste och mest effektiva är klyvsågen KS 150. Allt sitter inbyggt under lock och ett mycket stabilt matarverk håller virket på plats. Det värsta som kan hända är att det blir ett våldsamt slammer under locket.

– Klyvsågen är effektiv och blir snabbt lönsamt för den som hyvlar mycket. Rätt dimensioner på virket är avgörande för resultatet. Ju mindre som måste hyvlas bort, desto mindre spån och bättre yta, säger Bengt-Olov.

Det finns alltså goda skäl att investera i klyvsåg, utöver säkerheten.

Två andra maskiner från Logosol för säker klyvning är Solohyveln SH 230, som i många fall ersätter en byggsåg, och formatsågen PS 315 med sitt mycket stabila SUVA-skydd över klingan. SUVA-skyddet är dyrt men mycket säkrare.

Logosols formatsåg PS 315 levereras bara med SUVA-skydd. Det kostar en slant men är det säkraste skyddet.

Eka med norskt påbrå

Båtbyggande har uråldriga traditioner efter de svenska och norska kusterna.

Lars Wigren i Härnösand tillhör den växande skaran som för traditionerna vidare med hjälp av eget sågverk.

Han är bonnpojke, växte upp i Nordinggrå, men arbetade inom kriminalvården, på Saltviksanstalten i Härnösand. Den forna lokalanstalten är numera ett av landets tre rymningssäkra superfångelser. Fängelset har en koppling till Logosol. Under de första åren tillverkades Solosågen på Saltviksanstalten.

– Det var då som jag fick upp ögonen för sågverket och köpte ett själv, berättar Lars.

Skogen i Nordinggrå finns kvar i familjens ägo och Lars har snickrat mycket av virke från egen skog. När pensioneringen närmade sig, såg han en möjlighet att använda sågverket för att förverkliga en dröm.

– Så länge jag kan minnas har jag drömt om att bygga en båt. På 1970-talet hälsade jag på båtbyggaren Karl-Erik Appelberg i Häggdånger söder om Härnösand. Han tillverkade bland annat en eka av norsk modell, minns Lars.

När pensionsålder närmade sig, valde han att gå ned på deltid. Tiden använde han för att gå en utbildning

i båtbyggeri vid Ålsta folkhögskola i Sundsvall. I utbildningsmaterialet fanns ritningar på en norsk eka, konstruerad av Karl-Erik Appelberg.

– Det var samma eka som jag tittade på för mer än 30 år sedan, berättar Lars.

KAN INTE GÖRA INGENTING

Pusselbitarna föll så att säga på plats och efter pensioneringen hyrde han en lokal för att bygga sig en egen eka. Förstlingen blev så lyckad att släkt och vänner ställde sig på kö. Vid Nysågats besök har Lars i det närmaste färdigställt det femte exemplaret.

– Jag tar betalt för materialet, men jobbet gör jag för att det är roligt. Jag skulle inte klara av att sätta mig ner och göra ingenting, säger han.

Den trärena ekan är en skönhet och bär tydligt släktskap med de tusen år gamla vikingaskeppen, klinkbyggd med svängda bord (bräderna på skrovets sidor). Det är ingen tvekan om att det här är mer än att bevara gammalt hantverkskunnande,

Lars Wigren provar den femte eka han byggt efter pensioneringen.

att bygga en eka med traditionella metoder är en kulturgärning.

För att lyckas med detta är Solosågen mer eller mindre en förutsättning. Rätt dimensioner finns inte att få tag i och att köpa specialsågat blir orimligt dyrt.

– Bräderna är 18 mm tunna och 250 mm breda före hyvling. Den dimensionen finns inte att köpa, säger Lars.

FLYTTAR RUNT SOLOSÅGEN

Bredden är en förutsättning för att såga fram den svängda formen i fören. När virket hyvplats på båda sidor är det 13 mm tunt och så böjligt att det inte krävs någon basning.

– Stockarna är så tunga att det skulle krävas medhjälpare och traktor för att leja bort sågningen. Nu bär jag Solosågen mellan träden, sågar på plats och klarar hela jobbet själv, säger Lars och skämtar om att den som har eget sågverk, slipper knekta åt andra.

För och akter tillverkar han av kärnfura. Borden är däremot av gran, ett material som anses rötökänsligt i båtvärlden, men med traditionell behandling fungerar det utmärkt. Insidan dränks med linolja. Utsidan behandlas med "Roslagsmahogny", en blandning av tjära, linolja och terpentin. Det klarar åtminstone Bottenhavets bräckta vatten galant.

Du vet var trädet vuxit, men hur ska kunden få reda på det?

Alla som har en intäkt på småskalig träförädling, vet hur mycket kunderna uppskattar att virket kommer från träd med känt ursprung.

Det är något det storskaliga skogsbruket inte kan konkurrera med.

Men nya metoder är på väg.

Bengt Sörvik i Uppsala har ägnat flera år att skapa säker spårbarhet i skogen. Han har lyckats förverkliga det med teknik, som bygger på småskaliga metoder.

– De bästa lösningarna är ofta enkla konstruktioner, som bläckpennan och yxan, säger han.

Metoden är en utveckling av den gamla stämpelyxan. På skördaragregatet monteras en matrishammare, som stämplar en kod på varje stock.

Matrisen är omställbar mellan varje stock, för att skapa 8¹⁹ kombinationer (144 följt av 15 nollor). Här kan enorma mängder information kodas in, till exempel trädets exakta växtplats.

KRAV FRÅN EU

På sikt kan denna typ av dokumentation på varje enskild stock bli nödvändigt för import till EU, för att stoppa olaglig avverkning.

Liknande information behövs inom EU för att hålla isär virkesflöden och för att stockar inte ska bli liggande på terminaler och vedgårdar så länge att blånad och annat elände slår till.

Koden kan läsas av med en digitalkamera eller mobiltelefon och kontrolleras mot en databas där skördarens produktionsdata finns lagrade stock för stock. Matrishammaren gör det möjligt att spåra varje stock tillbaka till växtplatsen och få reda på när trädet avverkades.

Bengt Sörvik driver bolaget Otmetka Log Marking AB som har ensamrätt till metoden i ett 30-tal länder. Det är ett publikt aktieföretag med ett 40-tal aktieägare.

– Vi söker nytt kapital för att gå vidare till marknadsintroduktion, berättar han med förhoppningen att det i Nysågats läsekrets finns intresserade investerare, som vill vara med och ta en del av den småskaliga teknikens fördelar till stor drift.

Namnet på bolaget kräver sin förklaring. Bengt är i grunden skogsmästare och arbetade under en period som konsult i Ryssland. Otmetka är ryska och betyder märke vilket fritt kan översättas till godkänd.

SMÅSKALIG FÖRDEL

Projektet är intressant ur ett annat perspektiv. Det pekar tydligt ut vikten av att veta varifrån skogen kommer och att se till att rätt stock utnyttjas på bästa sätt. Resultatet blir bättre kvalitet, högre utnyttjande av råvaran och en större trygghet för kunden att virket har avverkats på ett uthålligt och ansändigt sätt.

Allt detta klarar den småskalige träförädlaren av med befintlig utrustning. Den enda komplettering som möjligen skulle krävas är en stämpelyxa, för att hålla ordning på varje enskild stock.

Sågverket och hyveln har även levererat virke till badrummet.

Christer Nysten har löst spånhanteringen på enklast tänkbara sätt. Två galler i golvet. Där faller sågspånet ned på den gamla gödselstacken.

Hela fasaden till det gamla huset och utbyggnaden har hyvlats och dimensionerats med Solohyveln. Samma hyvel har använts för att tillverka den hattformade locklärken.

Först tänkte Jessica Gustafsson och Christer Nysten renovera släktgården och sälja den. Under projektets gång föddes Lova och Melwin. Då insåg de att en familj inte kan bo bättre än så här.

Försäljningen kom av sig

Hur får man ungdomar att flytta ut på landet?

En väg är att utrusta dem med Solosåg, så att de till låg kostnad kan bygga drömstället.

Det gjorde Christer Nysten och Jessica Gustafsson.

Christer och Jessica bodde i en lägenhet i Kisa och hade inte en tanke på lantliv. Men Christer ärvde i unga år Sandgrindens gård i nordöstra Småland, som hans farfar köpte på 1940-talet. Gården var utarrenderad och 2003 tänkte han sälja den.

– Husen var i riktigt dåligt skick och vi var tvungna att renovera dem innan försäljningen, berättar Christer.

Billigast var att använda virke från egen skog. För det behöver man ett sågverk. Christer hittade en begagnad Solosåg med elsågen E5000 på Blocket tidigt en morgon när han startade datorn på jobbet i Kisa. Säljaren hade lagt ut den några minuter tidigare och han ringde direkt.

– När jag hämtade sågverket, berättade säljaren att det ringt 85 in-tresserade innan han stängde av telefonen. Jag hade tur som fick tag i en begagnad Solosåg, säger han.

2003 började det unga paret att snygga till byggnaderna. De jobbade på gården varenda helg. När de ändå

höll på, passade de på att bygga en studio till sina musicerande vänner.

Året därpå föddes första barnet Melwin. Långsamt började gården kännas som hemma och försäljningen hamnade allt mer i bakgrunden. 2005 var studion klar och lillasyster Lova kom till världen.

ALLT ÄR EGENSÅGAT

På gården fanns två boningshus. Den mindre undantagsstugan renoverades först och 2006 flyttade familjen från lägenheten i Kisa ut på landet. Därefter startade det stora projektet, att totalrenovera och bygga ut det stora huset.

Varenda plankor och bräder som Christer sågat fram har gått åt. Allt virke i huset, med undantag från stommen, är nysågat från egen skog, även ytterpanelen och inrednings-snickrier.

Nästainvestering blev Solohyveln. Den har verkligen gjort rätt för sig. På den har all ytterpanel hyvlats och även de smäckra hattlockslisterna. Maskinen står på höskullen och här torkas även virket.

– Det är perfekt för torkning, virket ligger skyddat mot regn och sol-ljus. Jag slår bara upp gavelportarna och sedan blåser vinden rakt igenom, säger Christer.

Det går inte att ta miste på att Solohyveln gått varm. Vid besöket var den närmast begrävd i ett berg av kutterspan. Med djurhållning i när-

heten är det bara en tidsfråga innan spånet transporterar bort sig självt.

– Sågspånet hämtar en granne, berättar Christer och visar sitt såghus en halvtrappa nedanför höskullen.

Sågverket är en Solosåg modell 4 med elsågaggregat, kompletterad med den senaste matningen E37 Friction. Med andra ord den beprövade standarutrustning för småskaliga sågare.

När det gäller spånhanteringen har Christer tänkt till. Under rummet där sågverket står, finns den gamla gödselplattan. Han har helt enkelt sågat hål i golvet och satt in stål-galler. Sågspånet sopas ned genom hålen, där det ligger skyddat från regn. Sedan kommer grannen och hämtar det.

INFLYTTNING I JULETID

Julen 2009 flyttade familjen in i det stora boningshuset, som byggts ut med 50 kvadratmeter. Den nya delen innehåller hall, ett väl tilltaget badrum och tvättstuga. Resten av undervåningen har byggts om totalt, med en öppen planlösning där kök, matrum och vardagsrum fler ihop. Övervåningen är däremot som förr, men renoverad.

Renoveringen blev betydligt billigare än om den gjorts med köpt material, av hantverkare. Visst har det krävts många arbetstimmar, men längst tid tog något annat.

– För vissa jobb måste man ha

fackmän. Det tar tid att få tag i hantverkare, konstaterar Christer.

Själv tycker han att sågandet och snickrandet är ett nöje och en avkoppling från jobbet. Sambon Jessica nickar instämmande:

– Det är jätteroligt att planera och bygga. Vi har fått det precis som vi ville.

Upprustningen av Sandgrindens gård har bara börjat. Det finns nio hus på gården.

Barnens sjörövarflagga, på samma gång en symbol för att ta egna initiativ för ett bättre liv.

Bygget startar

Det färdiga huset

Invigningsfesten

Timring för hembygden

Timring är mer än en trevlig och stabil byggmetod. – Lika viktigt är att bevara kunskaper som är en del av vårt kulturarv. Det anser Rolf Ericsson, ordförande i Pelarne hembygdsförening.

– Bästa sättet att lära sig timra är att skaffa en timmerfräs och börja, säger Rolf Ericsson, ordförande i Pelarne hembygdsförening, som fick blodad tand när föreningen räddade stormfälld skog.

Pelarne församling ligger i norra Småland och är mest känt för Bullerbyn, vars riktiga namn är Sevedstorp. Här föddes Astrid Lindgrens pappa och här spelades alla Bullerby-filmerna in. Alla som sett filmerna, vet att det är en bygd fylld av timrade hus.

– Här finns många byggnader från 1700- och 1800-talen att bli inspirerad av, säger Rolf Ericsson som själv bor i Tjurstorp, en annan av församlingens byar.

Själv har han arbetat hela livet på kontor och med datorer. Men intresset för byggnadskonst har han ärvt

från sin far och är numera ordförande i Pelarne hembygdsförening. Det var här hans bana som timmerman började för fem år sedan.

STUDIECIRKEL EFTER STORMARNA

– Stormarna Gudrun och Per lämnade efter sig massor av träd som ingen ville köpa. I föreningen diskuterade vi hur vi kunde använda den här resursen, berättar Rolf.

Själv investerade han, i likhet med åtskilliga andra i stormområdet, i en Solosåg som kompletterades med Logosols timmerfräs.

Med utrustningen som bas, startade hembygdsföreningen en studiecirkel i timring. Projektet var ett timrat hus till föreningen.

– Vi lärde oss själva under projektets gång. Det blev mycket enklare att lära sig med bra timmer som grund. När man timrar och hugger fel med bilan, så går det inte att svetsa på en bit i efterhand. Det blir enklare med en timmerfräs, säger Rolf.

PROJEKTET DOKUMENTERAT

På uppdrag av länsmuseet i Kalmar dokumenterades projektet. Bilderna är utlagda på Internet, www.kultur-arvsforum.se. På www.nysogat.se finns en direktlänk till bilderna.

För Rolfs del blev projektet starten på en ny karriär, som lärare i timring. Senast sommaren 2009 arrangerade han en timringskurs och påfallande många av deltagarna är ungdomar.

– Bland annat kom det två från Norrköping, barfota och i kortbyxor. Det är inte den lämpligaste klädseln när man ska hantera en bila, men in-

tresset var det inget fel på, säger Rolf som även haft elever från Holland.

UTVECKLAT EGEN KNUT

I Småland används traditionellt en hak-knut vid timring. Den är inte riktigt tät och lämpar sig inte när energiförbrukningen står i fokus för bostäder och andra hus som ska vara uppvärmda. Därför har Rolf vidareutvecklat Dalaknuten, som är den tätaste av de traditionella svenska knutarna. Rolfs knut har dubbla hak för att bli extra tät.

– Det är inte kulturhistoriskt korrekt, men bygger man ett bostadshus så är det viktigare att knuten är tät, konstaterar han.

RÅD FÖR NYBÖRJAREN

Som relativt nybliven timmerman har han inläringen i färskt minne. Här är hans bästa råd.

- Enda sättet att lära sig timra är att börja. Böcker är bra för att lära sig teorin, men det är i arbetet som man kommer underfund med hur det fungerar.

- Börja med maskinfräst timmer. Med rätt mått blir jobbet enklare.

- Testa att tillverka timmer på det gamla sättet, med bila och bandkniv. Det ger en bättre förståelse för hur materialet fungerar, som är till nytta även när man fräser stockarna.

- Bygg stammen direkt efter sågning och fräsning. Stockarna vrider sig om de får ligga.

- Var inte rädd att göra fel. Det är av felen som man lär sig. Vid timring eldar man upp misstagen och får värme till vintern.

Rolf Ericsson fortsätter att timra. Byggplatsen i vinterskrud.

– Vi har använt över 200 nitar, berättar Teddy Dalstranden som borrar hål och försänkt för alla. Till höger läraren Anders Samuelsson som kom med idén att bygga en flatbottnad eka till Slottsbergsgymnasiets får.

Byggde eka till skolans får

Inför pensioneringen bestämde sig Anders Samuelsson för att göra något extra för sin skola, Slottsbergsgymnasiet på Hisingen i Göteborg. Tillsammans med några elever byggde han en flatbottnad eka till skolans får.

Slottsbergsgymnasiet är en gymnasiesärskola med naturinriktning, i utkanten av en storstad. Här finns bland annat får och sedan många år en Solosåg. Anders Samuelsson är yrkeslärare med ansvar för snickeriet och skolans djur.

– Vi köpte Solosågen i mitten av 1990-talet och har använt den för att såga virke till undervisningen, berättar Anders.

Timmer kommer från Göteborgs kommun och från markägare som vill ha hjälp att avlägsna oönskade träd. Det var ett uppdrag av det senare slaget som födde idén att bygga en båt.

– Vi avverkade furor och ekar i en villaträdgård. Virket var för bra för att bli ved, säger Anders.

FÅR PÅ EN HOLME

En gång för länge sedan byggde han båtar och identifierade genast fångsten som utmärkt material för detta ändamål.

Som djuransvarig visste han att skolan behöver en rejäl eka.

– På somrarna betar skolans får på en holme. Den ligger nära land och det räcker med en roddbåt för transporten, säger Anders.

Tillsammans med några entusiastiska elever började han såga fram virke till båtprojektet. Det skulle vara ek till spant och akterspegel, gran i ekans botten och fura till bordläggningen. Efter sågning och torkning hyvlades allt material med skolans rikt- och planhyvel, en H410, samma maskin som idag heter Logosol.

– En utmärkt rikt- och planhyvel. Förut hade skolan en annan som måste byggas om mellan riktning

och planhyvling. Den här är mycket smidigare, säger Anders som även köpte en hyvelmaskin av samma modell till sitt privata snickeri.

SOM EN MÖBEL

Ekan växte fram under hösten 2009. Teddy Dalstranden var en av eleverna som arbetade med projektet. Han ser väldigt nöjd ut när han visar resultatet av många timmars arbete.

– Vi har använt över 200 nitar, berättar Teddy som borrar hål och försänkt för varenda en.

Vid Nysågats besök strax innan julen var ekan träfärdig, med finish som en möbel före ytbehandling. Den är 17 fot lång, cirka 5,2 meter, med plats för åtta får och roddare. Anders har rott med får förr och är övertygad om att de gillar den nya transporten.

– De står alldeles stilla i båten. Eftersom ekan är flatbottnad kan vi ro nästan ända upp på land, så att fåren enkelt kommer i och ur, säger han.

KONKRET HELHET

Ekan är det senaste av många projekt med egensågat virke på skolan. Tillgången till sågverk syns i form av extravaganser som dagis för personalens hundar och en damm med bryggor runt om. Under Nysågats besök pågick bygget av ett såghus för att göra undervisningen i sågning oberoende av väder och vind.

– Ett sågverk passar bra på en särskola. Undervisningen blir konkret. Eleverna får följa med i hela processen och förstår helheten, säger Anders.

En annan fördel är att skolan till viss del kompenserat brist på pengar med egen produktion av råvaror. Under finanskrisens år 2009 var Solosågen en välkommen leverantör av material till snickeriet.

Men det viktigaste är att sågverket skapar förutsättningar för bra undervisning och resultat utöver det vanliga. Som en vacker flatbottnad eka till skolans får.

Det senaste projektet, ett hus för Solosågen.

Dagis för medföljande hundar.

Flatbottnad fårtransport i närbild.

Det unika börjar med rätt träd

En möbelsnickare som sågar sitt eget virke, kan erbjuda kunderna unika produkter.

Jerker Boström i Mullsjö är en av dem.

Med sin Logosol LSG sågar han fram råvaror som inte finns att köpa.

Jerker utbildade sig till möbelsnickare i Borås. Fjärde året gick han i Tibro, med inriktning produktutveckling av möbler. Gesällprovet var ett vitrinskåp i körsbärsträ.

– Jag fick godkänt, men Olle Pira från Carl Malmsten var inte helt nöjd. Han tyckte att jag borde ha lagt ännu mer tid, men det fanns bara 350 timmar tillgängliga, minns Jerker.

Som nybakad gesäll på 1980-talet startade han eget företag. Uppdrag fanns det gott om, men som många andra optimister slutade det med vad Jerker kallar en vurpa. Istället blev det anställning på Fagerhult, som produktutvecklare av belysning. Plåt, stål, plast och väldigt lite trä.

– Men det krävs samma formkänsla, säger Jerker.

Trä har han inte kunnat släppa och startade för några år sedan ett snickeriföretag vid sidan om anställningen. För tre år sedan flyttade han in i egen verkstad och har så sakteliga bestyckat den med äldre maskiner.

– Den här gången investerar jag i takt med intäkterna. Jag har inga skulder i företaget och verksamheten

kan gå runt på luft, säger Jerker.

Den enda marknadsföringen är en sida på Internet. Genom den får han de första kundkontaktarna, vilka genom väl utförda uppdrag skapar kedjereaktioner. Nöjda kunder återkommer och rekommenderar bekanta. Jerker ger ett exempel:

– Jag tillverkade nya fönster i gammal stil till en grosshandlarvilla på Värmdö utanför Stockholm. Kunden tipsade en arkitekt som beställde ett matsalsbord. Sedan beställde en bekant till honom ställ för vinflaskor och så har det fortsatt, berättar Jerker.

VILLA I TREKANT

Just nu prioriterar han sig själv som kund. Han och hustrun Marianne är i färd med att bygga en villa i Mullsjö. Den är specialritad för att passa på den trekantiga tomten och trots att bygget börjar först i vår, är inredningssnickerierna redan under tillverkning.

Vid Nysågats besök håller Jerker på att skruva ihop en trappa till villan i lokalt producerad ask, med pluggar över skruvhålen i sjödränkt ek.

– Ask är en favorit. Den är stark och seg. Dessutom luktar ask väldigt gott under sågning, säger Jerker.

En annan favorit är al, men nackdelen är att virket snabbt bleknar efter torkning och förlorar sin vackra rödgula färg. Men Jerker har ett tips om hur man återfår lite av färgen.

– Behandla med terpentin så kommer känslan från sågningen tillbaka.

BARA LOKAL RÅVARA

Allt material kommer från lokala leverantörer. Han har goda kontakter med ett gods i närheten och har där tillgång till flera av den svenska skogens vackra lövträd. Tidigare köpte han även av två äldre herrar med en gammal sågbänk, men de har pensionerat sig. Istället köps träslag som han själv inte får fram från Fågelås Trä i Hjo. De använder ett sågverk från Logosol.

Om det är möjligt så föredrar han att såga själv.

– Trappan bygger jag av ask. Det är ett starkt och segt träslag som dessutom luktar gott under sågning, säger möbelsnickaren Jerker Boström i Mullsjö.

– När jag vet vad virket ska användas till så kan jag vrida och vända på stocken så att jag får ut exakt de bitar som lyfter slutprodukten.

Men det är inte bara ett unikt material som smäller högt hos kunden. Lika viktigt är det som antikhandlarna kallar proveniens, alltså att produkten har en unik historia.

– När jag berättar för kunderna att virket till deras trappa eller vad det nu kan vara, kommer från en tall som växte två kilometer i den riktningen, då blir de jätteglada.

Vill du veta mer om Jerker Boström så har han en hemsida med adressen www.indeco-wood.se.

Plastbit fixade styvnackad ek

Ek är inte det medgörliga träslaget. Det fick Arne Gullander erfara när han skulle hyvla rundstav till en kund som tillverkar möbler. Men det räckte med ett enkelt anhåll av plast, så löste det sig.

Arne är skogsägare utanför Ulricehamn och driver företaget EG:s Mobilsåg tillsammans med grannen Anders Engström. De har två kling-sågverk, två Logosol PH260 fyrkutterhyvlar och en Logosols torrkliv KS150.

– På senare tid har sågningen minskat medan hyvlingen ökar, berättar Arne.

I synnerhet gäller det hyvling av lövträ. Bland kunderna finns en möbeltillverkare. Den senaste beställningen var rundstav i ek, 43 mm i diameter. Stål för rundstav beställdes och de fungerade utmärkt på fura. Men när fyrkantiga ribbor av kvistfri ek skulle genomgå samma behandling var det stopp. Andra sidokuttern sköt ifrån den hårda ekstaven innan ett sidoanhåll fängade upp den. Resultatet blev ett fult hack i staven.

FÅNIG PLASTBIT

Problemet var nytt för Logosol. Vad göra? Konstruktören Mattias Byström drog sig till minnes ett litet plastanhåll som fanns på den första generationens trekutterhyvlar. Efter påringningar från kunder, som tyckte att plastbiten var lite amatörmässig, så ersattes den av snyggare fjädrade kullager, även om det aldrig var något fel på funktionen.

Kunde möjligen den fåniga plastbiten hjälpa? Arne snidade till ett

anhåll efter anvisningarna på telefon och gjorde ett nytt försök. Den här gången gick det bättre och resultatet är till kundens fulla belåtenhet.

– Det är ett nöje att hyvla kvistren ek. Resultatet blir mycket bra, säger Arne.

HELT HUS AV LÖVTRÄ

Den här glädjen är skälet till att han hyvlar mer och mer. I synnerhet lövträ i alla dess former.

På planeringsstadiet finns ett fritidshus som ska bli en provkarta av allt vackert trä som skogen erbjuder. Allt lövträ är vackert, men vackrast av dem alla är sälj, ofta betraktad som en skogens ogräs.

– Det är mycket fint som går i flis-högen eller som massaved, säger Arne.

Hans ambition är att trappa ned arbetet i skogen och ägna sig mer åt att hyvla och snickra. Som många annan småskalig träförädlare väljer han att trappa ned inför pension genom att gå över till annat och mer intressant arbete.

– Dessutom finns det efterfrågan på lövträ, särskilt när man kan förädla det själv. Skogsbolagen säger att de vill ha mer, men sedan är de inte intresserade av mindre poster, säger Arne Gullander.

Summering: Förening nytta med nöje och förädla svenska lövträd.

– Ta vara på svenskt lövträ. Mycket är för fint för att skickas till flis, säger Arne Gullander i Ulricehamn.

Anhålllet med en plastbit vid sidokuttern räckte för att hyvla rundstav av ek.

Rundstav av kvistfri ek, diameter 43 mm.

PILKEMASTER EVO

NYHET! NU EN STÖRRE PILKEMASTER

Prova en prenumeration på Sveriges största oberoende lantbruksmagasin

JA TACK! Jag vill prova LantbruksMagasinet i 4 nummer för bara 98 kr inkl. moms.
Erbjudandet gäller tom 31/3 -10 och ej prenumeranter. (Ordinarie pris för 8nr/år: 280 kronor)

Frankeras Ej.
Svenska Media
Docu AB
betalar portot.

Namn och företag

Adress, postnr och ort

Svenska Media Docu AB

Telefon *Texta tydligt!*

Det går även bra att faxa in erbjudandet till 0651-133 33 eller gå in på våran hemsida: www.svenskamedia.se

SVARSPOST
Kundnummer: 901 444 900
827 20 LJUSDAL

Prova en prenumeration på magasinet om åkeri, entreprenad och skog

JA TACK! Jag vill prova Åkeri & Entreprenad i 4 nummer för bara 98 kr inkl. moms.
Erbjudandet gäller tom 31/3 -10 och ej prenumeranter. (Ordinarie pris för 8nr/år: 280 kronor)

Frankeras Ej.
Svenska Media
Docu AB
betalar portot.

Namn och företag

Adress, postnr och ort

Svenska Media Docu AB

Telefon *Texta tydligt!*

Det går även bra att faxa in erbjudandet till 0651-133 33 eller gå in på våran hemsida: www.svenskamedia.se

SVARSPOST
Kundnummer: 901 444 900
827 20 LJUSDAL

Prova en prenumeration på tidningen för alla motorintresserade

JA TACK! Jag vill prova Bil & Verkstad i 4 nummer för bara 98 kr inkl. moms.
Erbjudandet gäller tom 31/3 -10 och ej prenumeranter. (Ordinarie pris för 8nr/år: 280 kronor)

Frankeras Ej.
Svenska Media
Docu AB
betalar portot.

Namn och företag

Adress, postnr och ort

Svenska Media Docu AB

Telefon *Texta tydligt!*

Det går även bra att faxa in erbjudandet till 0651-133 33 eller gå in på våran hemsida: www.svenskamedia.se

SVARSPOST
Kundnummer: 901 444 900
827 20 LJUSDAL

Solosåg i IT-version

Nu är ungdomarna på gång i skogen

Förra året firade Logosol sitt 20-årsjubileum med ett komplett sågverk till ett riktigt dunderpris. Det blev en succé med oväntad effekt. Till stor del var det ungdomar utan tidigare erfarenhet av sågverk som nappade. En av dem var Daniel Norlin i Gemla söder om Växjö.

Daniel är 31 år och projektledare på ett IT-företag. Han planerade att bygga ett större garage. Kalkylerna visade att han genom att bygga själv och köpa sig ett sågverk, skulle kunna timra ett större garage till lägre kostnad.

– När Logosol kom med sitt jubileumssågverk så var det inte så mycket att snacka om, säger Daniel.

Som född smålänning är han ekonomisk. Egentligen tänkte han köpa sågverket först i år, men sedan fick han idén att skaffa sig det i förtid, för att lära sig tekniken och dessutom finansiera det genom uthyrning.

– Jag byggde en hemsida och satte ut en annons på Blocket. Det räckte för att folk skulle börja ringa, berättar Daniel.

TIMRINGSKUST NÄSTA STEG

Det är två kategorier människor som hyrt sågverket. Några har funderat på att köpa en Solosåg och vill kontrollera hur det fungerar och om de klarar av att såga. Andra har några stockar som det inte lönar sig att skicka iväg, men är för fina att hugga upp till ved.

– Det har fungerat fantastiskt bra. Kunderna är nöjda, säger Daniel.

Själv har han tränat inför den stora uppgiften genom att såga regler till en lekstuga och ett förråd. Träden är utsynade och i vår ska de huggas och sågas upp till block. Sedan väntar

en veckas timringskurs på Skansen med Tycho Loo som lärare.

– Det är många som har skrivit om Tycho på nätet. Jag har bara läst positiva omdömen om honom som lärare.

DUBBELGARAGE OCH VERKSTAD

Nästa investering blir en timmerfräs och sedan ska garaget timras. Det blir en rejäl byggnad på 6 x 12 meter, med ett dubbelgarage i ena änden och snickeriverkstad samt förråd i den andra. Ovanpå blir det ett loft med möjlighet att inreda till rum för barnen när de blir större.

Familjen Norlin har tre barn på 1, 3 och 5 år. Hur hinner man som småbarnsförälder med ett så här stort projekt?

– Jag räknar med att hinna med en stock per kväll när barnen har somnat, svarar Daniel.

Det får ta den tid som krävs. Den stora poängen med att själv såga och timra är inte garaget i sig självt utan vägen dit.

Inspirationen kommer från farfar, som var småbrukare med en liten skogsplätt. Han sågade inte själv utan anlidade andra för jobbet, men snickrade desto mer.

SYRET FINNS I SKOGEN

– Jag växte upp i Lessebo, men var ofta hos farmor och farfar på landet. För mig finns syret i skogen. Det är en härlig kontrast till jobbet och vardagen.

Träden är redan utsynade i farfars skog och till våren börjar Daniel med det projekt som många väntar till pensioneringen med att förverkliga. Jubileumssågverket från Logosol gör att Daniel och flera med honom valt att inte vänta. Istället för ett monument för kommande generationer blir resultatet ett timrat garage till nytta för hela familjen under många år framåt. Dessutom lär den nya generationens sågare, som börjar i tid, hinna med avsevärt mer.

Fotnot: Är du intresserad att hyra Daniels sågverk, besök www.bysågen.se.

Under första året med Solosågen har Daniel Norlin mest lärt andra att såga, men nu startar bygget av ett rejält, timrat garage.

4 mm² ger mer kraft till maskinerna

I förra Nysågat berättade vi att trasiga eller underdimensionerade 3-faskablar är en vanlig orsak till krånglande maskiner. Nu har Logosol beställt en kabel, som löser en del av problemet.

Ledarna i den nya kabeln har en area på 4 mm², jämfört med 2,5 mm² i vanlig 16 A trefaskabel. Alternativet är att gå upp till 6 mm² 32 A-kabel, vilket blir onödigt dyrt och framför allt otypligt.

– Den nya kabeln har monterade 16 A handskar och levereras i tre längder, 5,10 och 25 meter, berättar Logosols produktchef Mattias Byström.

Kabel med 4 mm² ledare har hittills inte funnits som lagervara, utan måste specialbeställas. Nu har Logosol rätt kablar på lager och har även passande byggercentral, 3-fas grenuttag samt master-slavekontakter för både 1 och 3 faser.

– Vi har inte förstått omfattningen av problemet förrän nu, utan antagit att kunderna har bra kablar, säger Mattias.

En förklaring är att flera av Logosols maskiner ligger nära effektgränsen för 16 A uttag. Dessutom används i många fall mycket långa kablar. Minsta fel i kabeln kan ställa till problem.

Med större ledningsarea finns en säkerhetsmarginal. Dessutom betyder lägre resistans att det går att använda längre kablar utan besvärande effektförluster.

– 50 meter kabel är inga problem med den nya 4 mm²-kabeln, säger Mattias.

Men han understryker att den nya kabeln måste behandlas med omsorg. Låt den inte bli överkörd eller komma i kläm. Särskilt känslig är kablar för att bli överkörd på mjukt underlag. På hårda underlag som asfalt och betong pressas kabeln ihop, men om det är mjukt, t ex gräs, kan den även sträckas så att ledarna rycks av.

Värst är det om en fas delvis slitits av, men har kontakt. Det är näst intill omöjligt att upptäcka, men motorn tappar effekt och elektroniken tar skada. Är du osäker om kabeln är i gott skick – byt.

Huset skapar tid för livet och familjen

Sågade själva och byggde ett riktigt lågenergihus

Det går att bygga sig ett bättre liv, till lägre kostnader och skapa mer tid för familjen. Magnus Hjorth och Malin Wallenlind lyckades med det på Orust norr om Göteborg. Vägen dit gick över eget sågverk, containerfynd och envist arbete.

Eriks rum är byggt och inrett med stor fantasi.

Resan började 2001 med att föreningen Utsikten köpte gården Lilla Krossekärr med 12 hektar mark. Syftet var att bygga en ekoby.

Orust kommunfullmäktige godkände detaljplanen, men den överklagades. Projektet startade 2005 när regeringen avsåg besväret.

– Det där är historia och idag har vi bra relationer med grannarna, säger Magnus.

För Malin och Magnus är huset en del av en livsfilosofi. Grunden är att boendet ska vara miljöanpassat, men viktigare ändå är att få kontroll över sitt eget liv. Att ta sig ur ekorrhjulet och skapa mer tid för barnen.

– Vi har vänner som köpt villor för 3-4 miljoner kronor. För att klara räntor och amorteringar måste båda arbeta heltid, säger Malin.

PÅ TOPPEN AV BACKEN

Hon och Magnus valde en tomt längst upp i en sluttning. Sista biten är rena slalombacken. Belöningen är ett avskilt läge med vidunderlig utsikt över dalen och sjön. Tomten var en skog och en av de första investeringarna blev därför ett sågverk, ett eldrivet Logosol M7.

Ekobyggande förknippas idag med halm och lera. Det var också metoden paret valde, men inte bara av miljöskäl.

– Det är en mycket bra metod för självbyggare, relativt enkel att lära sig och förlåtande mot misstag, förklarar Magnus.

Stommen i huset är grova trästolpar. I princip byggs dubbla lager med reglar och mellan dem staplas hård-

pressade halmbalar. Halmen täcks med en blandning av lera, sand, sågspån och kogödsel. Det sistnämnda hade både Magnus och Malin svårt med och försökte först utan gödsel.

– Vi insåg snabbt att kodyngan är nödvändig. Bruket håller ihop bättre och blir smidigare att arbeta med, säger Magnus.

SÅGVERKSFILMEN ÄR BÄST

Han konstaterar att tillväjningsprocessen är ungefär som när man blir förälder och byter blöjor. När huset nu är klart, finns inte ett spår kvar av gödSELLUKTEN. På utsidan täcks leran av en träpanel, som skyddar mot vinden. Insidan ser ut att vara vitkalkad, men det är limfärg.

Hela bygget tog två år och äldste sonen Erik deltog med liv och lust. När pappa sågade, satt han med hörselskydd i spånhögen och grävde. Han hade ett eget snickarbälte och favoritfilmen var Logosols instruktionsfilm om Solosågen. Enligt föräldrarna har han tittat på den 50-60 gånger. Sågverksfilmen står fortfarande högre i kurs än både Pippi Långstrump och Bolibompa. Själv förklarar han intresset så här:

– Jag vill ju lära mig.

Nummer två i syskonskaran Olof är inte lika intresserad av filmen, men favoritboken handlar om en skogsarbetare med stor skogstraktor, en skotare.

Familjen flyttade in för ett och ett halvt år sedan. Den andra vintern blev den kallast i mannaminne och huset klarade påfrestningen utmärkt. De tjocka halmväggarna

är högvärdig isolering och normalt räcker det med värmen som människor, elektriska apparater och solfångare alstrar, för att hålla huset varmt.

Hjärtat i värmesystemet är en ackumulatortank som laddas av solpanelerna. Under sommarhalvåret räcker det för att värma både vatten och hus. På vintern stödeldar man i en vedspis, kopplad till tanken.

– När det var under 20 grader kallt räckte det med ett par butikskassar med ved om dagen, berättar Malin.

Driftskostnaderna är extremt låga. Vatten och avlopp hanteras av en gemensam reningsanläggning. Förbrukningen av el ligger på cirka 3 000 kilowatt om året. Och själva bygget blev rekordbilligt. När Magnus senast räknade ihop kvittona, blev slutsumman kring 380 000 kronor. För 105 kvadratmeter boendeyta, plus biytor och en snickarverkstad.

– Banken trodde inte på projektet. Istället fick vi använda oss av alternativ finansiering, genom att spara och låna i JAK, berättar Magnus.

ÅTERVUNNET MATERIAL

Det räntefria JAK-lånet innebär att huset om några år är betalt. I kombination med den billiga driften betyder det att familjen lyft bort en betydande kostnad och kan budgetera på ett helt annat sätt. De kan jobba mindre och prioritera barnen och sig själva, utan att göra avkall på något.

– Under bygget arbetade jag i hemtjänsten och fick höra att några trodde att vi varken hade el eller rinnande

vatten. Vi har allt som finns i vanliga hus, säger Malin och pekar på den enda nya apparaten i hemmet, diskmaskinen.

Det mesta av byggmaterial och installationer är återvunnet eller egenproducerat, köpt begagnat, containerfynd och så vidare. Resultatet är ett personligt hem, så långt från en standardiserad bostadslåda man kan komma.

SÅGNING ÄR TERAPI – PÅ RIKTIGT

Målet är att Magnus och Malin båda ska arbeta halvtid. Just nu jobbar Magnus 80 procent som psykolog och Malin studerar. Tack vare låga kostnader går budgeten ihop ändå.

Nysågat har flera gånger berättat om människor som blivit friska av att säga, som återhämtat sig från utbrändhet. Vad säger en psykolog om deras berättelser?

– Många problem handlar om att man försökt uppfylla omgivningens förväntningar till den grad att man förträngt sig själv. Terapi går ut på att hjälpa människor att återfinna personen de en gång var. För den som är intresserad av att arbeta med händerna och att skapa, är det en väg tillbaka att säga och bygga, svarar Magnus Hjorth.

Sågning är med andra ord ingen mirakelmedicin för alla. Men är det svaret på ett förträngt intresse, så går det att säga sig frisk.

Malin Wallenlind och Magnus Hjorth fick mer tid för sig själva och barnen Olof och Erik, tack vare låg boendekostnad. Till och med hörnskapet är tillverkat av eget virke.

Familiens hem ligger högst upp i backen. Bostaden är på 105 välplanerade kvadratmeter och det röda huset är snickeri och förråd.

Olof kollar så att mamma och pappa har sågat och snickrat rätt.

Pelarna i entrén är vitmålad och lertäckt halm.

Akkumulatortanken är inbyggt i köket, under trappan till övervåningen

– Halm och lera är en bra byggmetod som tillåter annorlunda konstruktioner, säger Magnus Hjorth.

Fakta om halmhus

Många blir säkert inspirerade av att bygga ett ler- och halmhus, efter att ha läst artikeln från Orust på föregående uppslag. Men hur svårt är det och hur fungerar byggmetoden?

Nysågat frågade en expert på byggmetoden, arkitekt Conny Jerer vid Bohusläns ByggnadsCultur i Hamburgersund. Han var lärare på en kurs där Malin Wallenlind och Magnus Hjørh var elever.

– Metoden är enkel och kräver få maskiner men många glada händer. Alla kan vara delaktiga i bygget, inte minst barnen, säger han och beskriver tekniken som ett demokratiskt och jämlikt byggande.

Bygget börjar med fackverkskonstruktion av trästolpar, som håller uppe taket. Stolparna är av grövre dimensioner, lämpliga att själv tillverka med en Solosåg.

Väggkonstruktionen kläs sedan med en s.k. utfackningsvägg av staplade halmbalar, vilka sammanfogas med dymlingar och förband. Balarna putsas ut- och invändigt med lerputs, som kan målas.

Huset på Orust fick dessutom en ytterpanel av trä.

Det finns många recept på lerputs, beroende på om lerjorden är fet eller mager. Ren lera består i huvudsak av extremt finkornig aluminiumsilikatoxid. Partikelstorleken är bara 0,002 mm, vilket gör leran klistrig och till ett bra byggmaterial. Olika föroreningar ger leran dess färg, t ex skapar järnhaltigt vatten en gul- eller rödaktig ton.

Lerjorden blandas med sand och vatten, ungefär som vanligt putsbruk. Den läggs på i tre lager. Olika tillsatser används i de olika lagren, till exempel gödsel och fibrer. Alla lerputsare har sina egna recept.

– Ur brandskyddssynpunkt är det viktigt att täcka all halm mycket noga. En noggrant putsad halmvägg har mycket bra motståndskraft mot brand, säger Conny Jerer.

Halmväggen isolerar bra, U-värdet brukar ligga mellan 0,17 och 0,20, lika bra eller bättre än en välisolerad regelvägg. Halm har dessutom 35 gånger bättre värmelagringsförmåga än mineralull och buffrar fukt som få andra material. Byggefysikaliskt är det få konstruktioner som kan matcha en ler- och halmvägg.

– Förutom att byggkostnaden kan hållas nere vid självbyggeri och billiga material är det den mest ekologiska byggmetoden som används idag, summerar Conny Jerer.

Internet är fyllt av information om ler- och halmhus. En startpunkt är Lerbyggeriföreningens hemsida, www.lerbyggeriforeningen.se.

Tommie Johnsson hyvlar fönstersalning av MDF på uppdrag av ett stort hyvleri. Hittills har det blivit 4 700 löpmeter. För lite för den store, lagom för den lille.

Tommie hyvlar MDF för ett stort hyvleri

Det är lördag morgon, 18 grader kallt, och Sverige vilar ut efter den första nattens tevesändningar från Olympiska spelen i Vancouver.

Bara Tommie Johnsson och sonen Per är vakna. De hyvlar för att hinna leverera salning till fönster som ett stort hyvleri beställt.

Tommie arbetar till vardags på Logosols leveransavdelning. I likhet med flera andra på företaget har han smittats av ”träbacillen”.

– Jag hade inte snickrat innan jag började på Logosol. Nu kan jag inte tänka mig något bättre, säger han.

På fritiden driver han T J Hyvleri & Snickeri hemma i Ulvvik norr om Härnösand. Efterfrågan på hans tjänster växer så mycket att han emellanåt måste ta tjänstledigt från Logosol för att hinna med.

I verksamheten hyvlar han lister, foder, innertak och annat på två av Logosols hyvelmaskiner, SH230 och PH260. Dessutom bygger han altaner, broar, Friggebodar och mycket annat för kunder. Men under den gångna vintern har han arbetat med något helt annat, på uppdrag av ett stort hyvleri.

– Vi hyvlar ut en fals på fönstersalning av MDF. Hittills har vi producerat 4 700 meter och det blir hela tiden mer order, berättar han.

Råvaran är vita folierade MDF-skivor i bredder upp till 250 mm. En

fyra centimeter bred och 11 mm djup fals ska hyvlas, för att salningen ska fungera för slutkunden. Det här är ett jobb som inte passar för ett stort hyvleri. Istället tog de in Tommie som underleverantör.

Det här är inget normalt jobb för en småskalig hyvlare. MDF anses vara ett svårhyvlat material som kräver riktigt skarpa hårdmetallstål.

Men Tommie gjorde ett försök. Det visade sig att lilla Solohyveln klarade jobbet utmärkt med standardstål. En möjlig förklaring är att den inte matar så snabbt och att det därför fungerar.

– En dag körde vi 1 700 löpmeter på Solohyveln, berättar han.

Folien får inte skadas av hyvlingen. Lösningen blev att lägga en skiva över hyvelbordet med teflonremsor.

Kunden godkände resultatet och beställde mer, men den här gången hyvling av bredare skivor, 250 mm. Solohyveln räckte inte längre till och

Tommie flyttade jobbet till fyrkuttern, för övrigt en av de allra första som Logosol levererat med tillverkningsnummer 7.

– Det går lite fortare i fyrkuttern, men standardstålen fungerar lika bra bara jag slipar dem regelbundet. Jag har två uppsättningar för att alltid ha skarpa stål i beredskap, säger Tommie.

Hyvling av MDF är en ytterligare affärsmöjlighet för småskaliga träförädlare. Som Tommie visat fungerar det bra, bara man tar det lugnt och håller stålen skarpa. Enda nackdelen är att spånet inte har samma värde som kutterspån av trä.

Tommie Johnsson konstaterar att avfasningen blir perfekt, trots den svåra uppgiften att hyvla folierad MDF.

Timmerfräs på främmande räls

Ove Åslund har en av de första serietillverkade Logosol LM410, timmerfräsen som passar marknadens ledande bandsågverk. – Jag har fräst till en som timrar. Han tycker att resultatet är gudomligt.

LM410 utvecklades för bandsågverket Logosol LM40, därav det likarade namnet.

Men det finns liknande sågverk av andra fabrikat och därför utrustades fräsen med variabel spårvidd. Utifall att någon med ett annat sågverk skulle vara intresserad.

Det visade sig att LM410 fyller ett hål i flera tillverkares tillbehörsprogram. Flera av de levererade fräsarna körs nu på sågverk av andra fabrikat. Ett av de första levererades till Ove Åslund, som har ett Lennartsforsverk.

– Det var inga svårigheter att anpassa fräsen till rälsen, säger han.

Andra väl fungerande varianter är LM410 på Wood-Mizer sågverk.

Sedan dess har fräsen använts till sin grundläggande uppgift, att fräsa fram block för timring. Personen

som han fräst stockar till, är mycket nöjd med resultatet. Tidigare sågade han blocken på en bondsåg. Måtten blev olika varje gång. Från Ove Åslund får han frästa block med samma mått varje gång.

Maskinen fungerar även som plan- och rikthyvel för grova balkar upp till 600 mm i fyrkant, men det är än så länge ett outforskat område för Ove Åslund.

Han rekommenderar varmt den här timmerfräsen till andra, men påminner om att den avverkar väldigt mycket.

– En kraftfull spånsug är nödvändig, annars blir det till att skotta mycket spån, säger han.

Kutterspån i sig är inget problem, det är efterfrågat av djurägare, men vid timmerfräsning så gäller det att tänka över spånhanteringen.

Ove Åslund har även Logosols minsta hyvelmaskin, Solohyveln SH230. Det är en maskin som han använt ännu mer och är minst lika nöjd med.

– Jag funderar på en fyrkutterhyvel, men i så fall behåller jag Solohyveln. Den är enkel att arbeta med och klarar så mycket. Den kan profilera, dimensionera och är en utmärkt byggsåg, säger Ove Åslund.

Ove Åslund var den förste som placerade timmerfräsen Logosol LM410 på ett sågverk av annat fabrikat. Nedan är Logosols vd Bengt-Olov Byström på plats för att se hur det fungerar.

Sveriges enda riksförbund för småskalig träförädling

Småsågarna har plats för alla träintresserade

Sveriges Småsågares Riksförbund eller "Småsågarna" som vi kallar oss, är en ideell förening för småskalig träförädling. Vi ger ut tidningen Småsågaren och arrangerar aktiviteter.

Bli medlem nu!

Medlemskap för 2010 kostar 500 kr. Betala till plusgiro 26 20 90-4 och ange "ny medlem", namn, adress samt gärna telefon och mejl.

Alla nr finns i vårt arkiv på webben.

Köp och sälj träprodukter via nätet

trätorget.se

TRÄTORGET.SE ÄR ETT SAMARBETE MELLAN

LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND

Sveriges Småsågares Riksförbund, SSRF

Europeiska produktionsstödet för landsbygdsutveckling. Europa investerar i landsbygdsområden

info@smasagarna.se • www.smasagarna.se

– Multifräsen kan utvecklas i det oändliga, säger Sören Wigenstedt. Här syns hans vertikalbord, som ökar nyttan av ett XY-bord, i synnerhet vid slitsning och sinkning.

Sinkning utförd med Logosol MF30.

Fackmannens favoritmaskin

Logosols multifräs MF30 presenteras som en maskin för kutter, med möjlighet att använda pinnfräsar.

– Maskinen är minst lika flexibel med pinnfräsar, säger Sören Wigenstedt, möbelsnickare och yrkeslärare i Tibro.

Sören gick nyligen i pension som lärare på Fågelviksgymnasiet i Tibro. Där var han ansvarig för påbyggnadsåret i möbelsnickeri, vilket innefattar gesällprov. Det är med andra ord en rutinerad yrkesman som i höstas köpte en multifräs, som ersättning för industrimaskinerna han hade tillgång till på skolan.

– Multifräsen är en mycket användbar maskin, men jag tycker att möjligheterna med pinnfräsar har glömts bort, säger han.

Med skolans specialmaskiner som förebild har han konstruerat och tillverkat anhåll och annat för att göra en mångsidig maskin ännu mer användbar. Allt utgår från höghastighetsspindel (tillbehör), XY-bord och vanliga pinnfräsar.

– Jag snickrar mindre föremål och då är fungerar pinnfräsar bättre. Dessutom blir verktygskostnaden lägre, säger Sören och understryker att kuttern har sin givna plats för större produkter och längre serier.

TRE MODULER

Vad är det då Sören har konstruerat. I princip handlar det om tre moduler som han skruvar fast på fräsmaskinen. Det är:

- Vertikalbord till XY-bordet.
- Delningsskena som läser bordet i fasta lägen i sidled. Vid sinkning ersätts den av en sinkningsmall.
- Anhåll för underfräsning.

Allt är tillverkat av aluminiumprofiler och trä.

– Trä är mitt material och handlar det om hobbyverksamhet, så håller det.

Alla tillbehör skruvas fast i fräsens ordinarie fästpunkter. Allt skulle kunna säljas som tillbehör, utan några som helst förändringar av maskinen.

DELNINGSSKENA VIKTIGAST

Delningsskenan är en komplettering som varenda ägare av en multifräs med XY-bord behöver. Den är tillverkad av ett fyrkantigt rör, med hål i olika avstånd på de fyra sidorna. En spärranordning, kopplad till en handbroms från en cykel, låset XY-bordet i sida i fasta lägen. Det här är nödvändigt för exakt borring av C-tapp, alltså hål för sammanfogning med tappar.

Delningsskenan gör det även enklare att slitsa ihop lådor och skåp. Slitsning är en enklare variant av sinkning med raka tappar och spår.

Det här är bara ett exempel på vad som kan göras med Sörens egenutvecklade tillbehör. Han har också tagit vara på att maskinen har två framsidor. När man använder pinnfräsar så fungerar det bättre att stå på baksidan och jobba.

– För mig har den två framsidor, en för fräsning med kutter, slitsning och sinkfräsning. Den andra använd-

der jag pinnfräsning, säger Sören.

Utrymmer i den här tidningen räcker inte till för att i detalj beskriva tillbehören, men Sörens konstruktioner visar att multifräsen har fler möjligheter än vad någon kunnat ana.

Självdar han parallellt med både materialet trä och sina elever. Allt handlar om att inte låsa fast sig utan se möjligheterna. Därför är han idag mer förtjust i det virke som andra ratar och därför har han i sin lärargärning försökt upptäcka varje elevs potential.

– Trä har en fantastisk förmåga att få människor att blomma. Jag har haft många elever som inte trott sig kunna någonting. I takt med att de lär sig så växer självförtroendet och när de avlagt gesällprovet, då blommar de.

Nu är det Logosols multifräs MF30 som blommar i händerna på Sören Wigenstedt.

På Logosol välkomnas utvecklingsarbetet. Vd Bengt-Olov Byström hoppas att Sören erbjuder kunderna dessa tillbehör.

Anhåll för pinnfräsning från undersidan. Nedan resultatet.

Delningsskena för XY-bord. Läsning med handbroms. (Nedan)

Småskaligt med tillväxt

Lövträ lämpar sig särskilt väl för småskalig träförädling, men går det att förena med effektiv granproduktion för industrin?

Lösningen kan vara ett skiktat skogsbruk. Försök pågår i Jämtland och Västernorrland.

Bakom projektet står JiLU, Jämtlands läns institut för landsbygdsutveckling, och deras enhet Tema Skog i Bispgården.

– Björken brukar kallas för granens moder. Genom att utnyttja det så kan man förena motriktade intressen, säger projektledaren Per-Olof Nilsson.

Det normala efter en slutavverkning är att återbeskogningen startar med markberedning och plantering. Skogsägaren har i detta skede stora kostnader och måste under många år investera ytterligare i röjningar och gallringar. Det är först vid andra-

gallringen som det normalt börjar komma intäkter och de stora inkomsterna ligger flera generationer framåt vid nästa slutavverkning.

ÄNDRAD SPELPLAN

Det finns ett intresse från skogsägarna att hitta andra brukningsmetoder som åtminstone täcker kostnaderna fram till att skogen börjar ge avkastning. Tidigare har det över-skuggats av industrins behov av hög tillväxt av gran, men ökad efterfrågan på bioenergi håller på att ändra spelplanen.

I projekt Löv & Barrskog provas en

metod som går under namnet skiktat skogsbruk. Skogsägare i Jämtland och Västernorrland medverkar med sammanlagt 500 hektar skog. För att metoden ska fungera fullt ut måste marken vara bördig, så det handlar om provområden med hög bonitet.

Metoden ser ut så här: Efter slutavverkning får naturen återbeskoga området. Först kommer pionjärträd som björk och andra lövträd. I skydd av dem sker en självsådd av gran.

– Det fungerar inte överallt och då får man göra kompletterande plantering, påpekar Per-Olof.

Efter några år måste lövungskogen röjas för att gynna lövskiktets fortsatta utveckling och för att underlätta granens etablering. Det här är visserligen en kostnad, men samtidigt kommer intäkter i form av bioenergi.

TIDIGARE INTÄKTER

Fördelarna är flera. Ingen vet hur framtidens efterfrågan ser ut. Pappersbrukens ökade efterfrågan på lövmassa är ett aktuellt exempel.

En ökad diversifiering innebär att skogsägaren kan parera för ändrade marknadsvillkor.

Samtidigt öppnas här en möjlighet för småskalig träförädling. Lövträd växer fortare och kan ge snabbare intäkter för den småskalige. Förutom att såga och vidareförädla finns andra möjligheter som att brygga vin av björksav.

En annan möjlig effekt av ett skiktat skogsbruk, där både björk och gran bidrar till intäkterna, är att de blir intressant att ta itu med efter-satta röjningar.

Under projektet ska 500 hektar lövdominerad skog röjas, skogsägare utbildas och produktionsförsök genomförs.

Men är det här inte gammal kunskap?

– Jag bor själv i ett område med flera välskötta skiktade bestånd, så nog finns kunskapen, men vad vi vill undersöka är hur man lägger upp arbetet för att få det bästa resultatet, svarar Per-Olof Nilsson.

KLOK SKÖTSELBOK FÖR SMARTA SKOGSÄGARE

SKOGEN

PS
Praktisk
skogsbok

I den 15:e omarbetade upplagan av PS ligger tonvikten på hur du ska sköta din skog – planera avverkningen, gödsla, hitta rätt gallringsform, välja rätt trädslag etc.

Boken tar också upp hur du skyddar dig mot skogsskador, lejer bort arbete och får ordning på ekonomin. Checklistor, tabeller och diagram underlättar skötseln.

Medlemmar i Föreningen Skogen betalar 395 kr + frakt (ordinarie pris 495 kr). Priserna är inklusive 6% moms. Beställ i webbshopen på www.skogen.se

SKOGEN

Föreningen Skogen, Box 1159, 111 81 Stockholm
08-412 15 00 • www.skogen.se • info@skogen.se

Vad är bäst för miljön?

Miljö är en svår fråga. Det visar inte minst den gångna höstens klimatmöte i Köpenhamn. Världsledarna med USA:s president Barack Obama kunde inte komma överens om vi alla måste samverka för att minska utsläppen av klimatgaser.

Som användare av Logosols produkter producerar du direkt eller indirekt koldioxid. Harmlost för dig och din närmaste omgivning, en pytteliten del, men ändå ett bidrag till ett globalt problem.

Vad som gör klimatfrågan så svår, är att bara slutsumman räknas, utsläppet under en produkts hela livscykel. För att klargöra den totala miljöbelastningen görs livscykelanalyser. Det är omfattande kalkyler där en stor enskild utsläppskälla i slutänden kan minska de totala utsläppen.

Låt oss ta en bräda, en vanlig 1 x 4, som exempel. Råvaran är en gran som växer i skogen i det inre av Småland eller i Norrland. I det storskaliga skogsbruket händer följande fram till att du eller en snickare spikar fast den:

Först avverkas trädet av en skörda-

re. Maskinen drivs med diesel, i likhet med skotaren som transporterar den ut till bilväg. Där möter en timmerbil och fraktar den till sågverket ute vid kusten, eventuellt efter omlastning på terminal. Efter sågning och torkning väntar ny transport till ett centrallager eller direkt till ett byggvaruhus. Dit kör du bil för att hämta virke.

NÄRPRODUCERAT

Låt säga att alternativet är att du själv sågar ditt virke av träd från närområdet. Du fäller det med motorsåg, transporterar stockarna med dieseldriven traktor och använder en bensindriven Solosåg. Du förbrukar fossila bränslen och sprider koldioxid. Det är inte mycket, men det påverkar ändå klimatet.

Den relevanta frågan är inte hur mycket koldioxid du släpper ut genom ditt sågande. Den relevanta frågan är hur stora utsläppen är, i jämförelse med alternativ anskaffning, alltså att köra till stan och köpa virke. Hur jämförelsen faller ut, beror på hur långt du måste köra.

I de miljöanalyser som industrin gör för alla typer av produkter, är transporterna i de allra flesta fall mest miljöbelastande.

Om man bara ser till klimatpåverkan slår lokal produktion nästan alltid de storskaliga alternativen, vilka

kräver långa transporter av både råvaror och färdiga produkter, över landet och över världen, för att nå tillräckligt stora volymer.

Slutsatsen är att du med gott miljösamvete kan använda en bensindriven Solosåg. Men det betyder inte att du är befriad från delaktighet i växthuseffekten. Du kan bli ännu bättre, ännu grönare.

Nästan alla maskiner från Logosol finns i elektriskt utförande. De flesta Solosågar som säljs i Europa är elektriska. Men inte bara för att de är mer skonsamma mot miljön, utan för att de är starkare, hållbarare och har avsevärt lägre driftskostnader.

Elmotorer är mer driftsäkra än motsvarande bensinmotorer. De har färre rörliga delar, färre felkällor, och kan leverera högre effekter.

MER PRESTANDA

Som exempel har det största elsåg-aggregatet till Solosågen E8000 en märkeffekt på 8 kW, vilket motsvarar 11 hästkrafter. Men det är skillnad på märkeffekt och styrka. Korta stunder lämnar en E8000 bortåt 20 hk. Det finns inte en motorsåg som är så stark. Du gör med andra ord inget avkall på prestanda på att värna miljön.

Den största miljönyttan med eldrift ligger på ett annat och närmare plan. Med elsåg slipper du avgaser och drar ned driftskostnaden till en bråkdel jämfört med bensin.

Hänsyn måste också tas till hur din el produceras. El är ett sätt att transportera energi, inte ett energislag. Är ursprunget ett brunkolskraftverk, så begränsas miljönyttan. Är ursprunget vatten- eller vindkraft så är bilden den motsatta.

Som synes går det inte att bergsäkert säga vad som är bäst för miljön i det enskilda fallet. Det beror på en mängd faktorer.

Men två ting är säkra: Lokal produktion är mindre belastande för miljön och växande skog binder koldioxid som du hindrar från att återgå till atmosfären, genom att såga och spika fast brädorna på väggen.

Janne Näsström

Sveriges största jakttidningar

I två tidningar i månaden, **Svensk Jakt** och **Svensk Jakt Nyheter**, läser du det senaste om hundar, jakt, vapen, skytte, viltvård och mycket mer.

22 tidningar om året kostar 525-575 kronor beroende på län. Då blir du också medlem i Svenska Jägareförbundet med alla fördelar det innebär.

Ring **020-22 00 10**, eller e-posta medlem@jagareforbundet.se och beställ Svensk Jakt.

Du kan även beställa via hemsidan www.svenskjakt.se

Läs mer om och ur Svensk Jakt och Svensk Jakt Nyheter på www.svenskjakt.se

Fredrik Johansson flyttade hem från jobbet som byggnadssnickare i Oslo och startade byggföretag med husfabrik i Årjäng. Här syns han vid företagets visningshus.

Fredrik skapar jobb i Årjäng

Det är många svenska byggnadsarbetare som arbetar i Norge. Många av dem hoppas på jobb i hemtrakterna.

Fredrik Johansson nöjde sig inte med att hoppas. Han startade eget och driver idag byggföretaget FJ Bygg med egen husfabrik i Årjäng.

Fredrik flyttade hem till Årjäng och arbetade under första året själv. När uppdragen ökade började han anställa och företaget består nu av åtta personer inklusive ägaren. Och trots att det är lågkonjunktur, till och med kris, planerar Fredrik att anställa fler.

– Vi hade fullt upp att göra under 2009. Nu ser det ut som om vi måste vi tacka nej till jobb om vi inte blir fler, säger han.

Fredrik hade en plan för hur han skulle möta konjunkturedgången. Den har inte behövt verkställas av sysselsättningsskäl, men är ändå på väg att bli verklighet. Planen är att starta husfabrik, köpa mark och sälja nyckelfärdiga sommarstugor i Årjäng med omnejd till norrmän.

FYRKUTTER OCH KLYVSÅG

– Det är bara tolv mil till Oslo och man får mycket mer sommarstuga för pengarna på den svenska sidan av gränsen, förklarar Fredrik.

Han började i liten skala med att köpa Logosols fyrkutterhyvel PH260 och stål för att hyvla tremtumstimmer. Sedan följde en professionell knutfräs och klyvsågen KS150, vilket inte brukar vara snick-

arens förstaval. Många tycker att det räcker med en byggsåg för att klyva virke.

– Logosols klyvsåg och en byggsåg är inte jämförbara. Klyvsågen är mycket effektivare, säger Fredrik som använder den både för hustillverkningen och i byggverksamheten.

– Vi köper hela virkespaketet med grövre dimensioner från ett sågverk i närheten och klyver fram det vi behöver, säger han.

ARKITEKTRITADE STUGOR

Klyvsåg och hyvel är flitigt använda för att ta fram specialdimensioner och lister för renoveringsuppdrag. Bara en så enkel sak som att klyva fram takreglar går mycket snabbare med en riktig klyvsåg jämfört med en byggsåg. Och mycket säkrare för den delen.

För husprojektet anlitas en arkitekt som skapat timmerstugor i flera storlekar från 5 till 80 kvadratmeter. Den minsta modellen är en lekstuga.

Konkurrens är stenhård, särskilt för mindre stugor, men enligt Fredrik är lågprisstugorna bara ett problem om man försöker tävla med dem om lågt pris.

– Vi levererar högsta kvalitet hela vägen, med tegel på taket, riktiga fönster och fullstora dörrar. Lågprisstugorna har papptak och dörrar som bara är 1,90 höga, säger han.

Utöver hög kvalitet och att monteringen ingår i priset uppskattar kunderna att stugorna är lokalt producerade av material från bygden. De får en produkt som verkligen gör skäl för sitt namn – Årjängsstugan.

Ett besök på företagets hemsida, www.arjangsstugan.se, rekommenderas.

– Vi köper hela virkespaketet från ett lokalt sågverk och klyver och hyvlar fram allt vi behöver, säger Fredrik Johansson.

Provat och godkänt av slottets snickare

Det här lilla bordet är första resultatet av ett industriellt skogsprojekt med småskalig teknik i Chile.

Råvaran, som idag i första hand används som brännved, kommer från södra Chile och förädlas med maskiner från Logosol.

För ett år sedan nämnde vi om projektet i förbigående här i Nysågat. Artikeln handlade om ett sågverk med åtta Logosol Låks ramsågverk i Tanzania. Anläggningen har en kapacitet på 30 000 kubikmeter om året.

Det är samma huvudman och koncept bakom projektet i Chile. Initiativtagare är konsultföretaget Svensk SkogsCertifiering AB (SSC Forestry), med huvudkontor i Sverige men en stor del av verksamheten på södra halvklotet. Företaget arbetar i första hand med att stöda utvecklingen av ett mer uthålligt skogsbruk.

SKOGEN BEHÖVER INDUSTRI

– Men utan en bra skogsindustri och en marknad som vill ha produkterna så är detta arbete nästan omöjligt. Därför har vi börjat intressera oss för industriutveckling, särskilt små- och medelstor trämekanisk industri, säger Klas Bengtsson, vd för SSC Forestry

I Chile baseras skogsindustrin i huvudsak på plantager ägda av storföretag. Naturskogarna ägs till stor del av relativt fattiga små skogsägare. Avsättningen för råvaran från dessa skogar är begränsad och industrin utvecklad.

Låga priser och dålig lönsamhet gör att investeringarna i skogsskötsel är nära noll.

– Detta leder till att skogen steg för steg förstörs och sedan omvandlas till jordbruksmark, säger Klas.

Utveckling är särskilt tråkig då Chiles naturskogar har en fantastisk potential både ur ekologisk och ekonomisk synvinkel. I det här aktuella området dominerar olika arter av Nothofagus (Sydbok). Dessa trädslag, t.ex. Rauli och Roble, ger ett vackert och värdefullt virke om skogarna sköts och att vidareförädlingen sker på ett korrekt vis.

NYA EXPORTMARKNADER

Tanken med projektet är att utveckla ändamålsenliga system för en småskalig och lönsam vidareförädling av råvaran från Chiles naturskogar och hitta nya marknader för dessa produkter, inte minst på export.

En viktig del av projektet är att säkerställa att skogsbruket bedrivs

uthålligt och enligt högsta internationella standard.

– Givetvis är både skogsbruket och sågverket FSC-certifierat. Något annat vore inte att tänka på, säger Klas.

För ändamålet används teknik från Logosol. Här finns solosågar, bandsåg, ramsåg och PH260-hyvel. Klas Bengtsson skämtar om att det liknar en utställning av Logosolprodukter.

– Utrustningen fungerar utmärkt, med undantag från torkningen där vi har en hel del utvecklingsarbete kvar innan vi kan nå en mer industriell nivå på produktionen, säger han.

SLOTTET HAR GODKÄNT

Fem personer arbetar i dotterföretaget SSC Wood Technologies SA. En första sändning av virke har just skickats till England. Första testerna görs av en möbelsnickare knuten till Chatsworth House, ett vackert engelskt slott med en värdefull samling av antik konst och möbler.

Snickaren är ytterst kräsen och har för att testa virkets kvalitet tillverkat en pall, ytbehandlad i olika nyanser. Med kritiska ögon har såväl sågningens och materialets kvalitet granskats och i båda fallen befunnits gott.

– Att virket är av absolut högsta kvalitet samt certifierat enligt FSC är självklara krav från våra kunder, säger Klas Bengtsson, SSC Forestry,

Utbildning på Logosol Låks ramsågverk i Chile. Nedan är sågverkets personal och lärarna samlad runt resultatet.

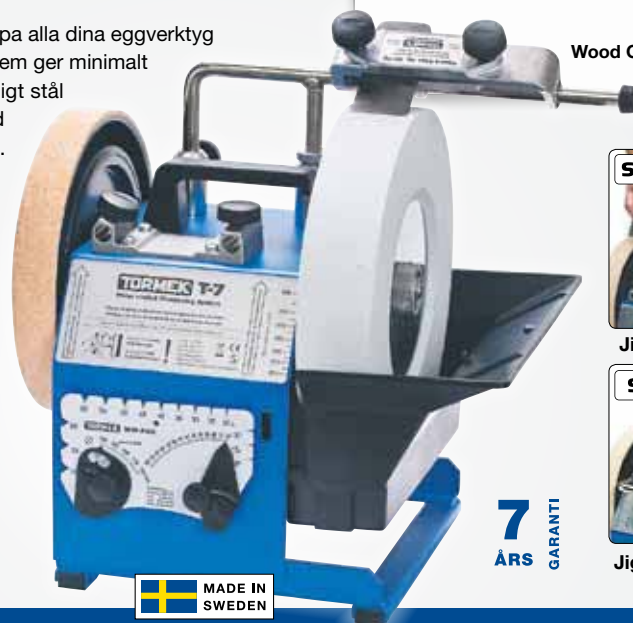

Har du skärpan?

De flesta vet hur det känns att arbeta med slöa verktyg. Få vet dock hur enkelt det är att få full kontroll över både skärpan och eggvinkeln!

Med Tormek slipsystem kan du enkelt slipa alla dina eggverktyg rakbladsvassa. Ett professionellt slipsystem ger minimalt slitage på dina verktyg då inget överflödigt stål slipas bort. Samtidigt får du en välslipad egg i rätt vinkel som håller skärpan längre.

Besök oss på www.tormek.com

Som möbelsnickare och bildhuggare har jag i 20 år plågats av flerdubbla sliffaser på mina verktyg, eggvinklar som varit får små eller för stora. Men för en kort tid sedan upptäckte jag Tormek och en dröm uppfylldes – en maskin som skärper och brynar med en kirurgisk precision.

Roger Schroeder
Wood Carving Illustrated, USA

Jigg för maskinhyvelstål

Jigg för profilstål

7
ÅRS
GARANTI

TORMEK®
Sharpening Innovation

Kontrollantens recept på högre kvalitet:

Kortare stockar

Vad gör en rutinerad kontrollant när virket i byggmaterialhandeln inte uppfyller kraven?

Han hugger, sågar och hyvlar själv.

– Hembygdsföreningen hade en hantverksdag på min föräldragård. En av besökarna tittade på några råsågade fasadbräder och trodde ett de var hyvlade, säger Lars Eliasson Tranvik.

Lars bor utanför Älmhult tillsammans med hustrun Karin och tre Islandshästar. Han jobbade tidigare som kontrollant på IKEA:s central-lager, men har trappat ned till ett halvtidsjobb som truckförare, för att få mer tid för familjen och skogen.

Familjeföretaget heter Sjuhult & Göteryds småskaliga träförädling. Ett besök på hemsidan visar ett stort sortiment av produkter och under den gångna vintern har även volymerna varit relativt stora.

– Jag har bland annat sågat 600 löpmetrar pärlspont och fasadbräder till en dansk vän, som har ett fritids- hus i närheten, berättar Lars.

SMÅSKALIG MASKINPARK

Pärlsponten är inte bara panel. Han har tagit fram hyvlelstål till ett helt pärlspontprogram med panel samt golv-, dörr och fönsterfoder. Det är bara en av många specialare som Lars har sågat och hyvlat genom åren.

Volymerna är stora med tanke på den maskinpark som han förfogar över.

Sågverket är en Solosåg M7 med största sågaggregatet E8000 och matning. Hyveln är Logosols minsta, Solohyveln SH230.

– Det går att göra allt utom not och spont på en Solohyveln. Vänder man bara virket rätt med kärnsidan utåt så fungerar halvspont utmärkt. Enda nackdelen är att man måste köra virket två, ibland fyra gånger genom hyveln, säger Lars.

SPARA TID PÅ PLANERING

Men enligt honom finns mycket tid att spara in i andra änden. Råvaran kommer från egen skog och här väljer han ut de träd som passar bäst för kundens beställning. Han apterar stockarna tio centimeter länge än vad den färdiga produkten ska vara.

– I de flesta fall räcker det med 2,8 meters längder och det är bara i enstaka fall som jag apterar längre. Längre stockar tar bara tid att hantera och över sex meter blir transporten ett äventyr, säger Lars.

Enligt honom ligger mycket av produktionstiden och slutresultatets kvalitet på hur man planerar sitt arbete och väljer ut råvaran. Är materialet det rätta så spelar det mindre roll att panelerna måste köras flera gånger genom hyveln.

Istället för större hyvlelmaskin satsade han pengarna på en rejäl virkestork. Det sparar åtskilligt med tid jämfört med att låta naturen sköta torkningen.

BEVARA ETT KULTURARV

Men egentligen handlar småskalig träförädling inte om tid. Det är helt och hållet en fråga om kvalitet genom att ta ut det bästa materialet ur varje stock. Lars ger ett exempel.

– Om jag upptäcker att en furustock innehåller listvirke så använder jag den till det. Om ytveden är kvistfri så kan man såga flera sidobränder tills man kommer fram till första kvisten. Om stocken har en bättre och sämre sida så kan man ta vara på det som är bra istället för att skicka allt i flistugan.

Det är just det här som Lars tycker är så spännande med småskalig träförädling. Det finns inga patentröslöningar. Varje stock är unik och det finns mycket utrymme för egna lösningar. Samtidigt finns här ett viktigt kulturarv att ta vara på, den kunskap och skog och träd som vandrat från generation till generation. I en tid då många ser trä som en sorts plast, finns här en viktig del av vår kultur att bevara.

Slutligen ber vi Lars Eliasson Tranvik om ett gott råd till andra sågare som inte har lika mycket erfarenhet. Svaret blir många råd, men här är ett av dem som vi vidarebefordrar till Nysågats läsare.

– Såga bort den första metern av rotstocken. Fibrerna brukar vara så vridna att de bara ställer till problem i sågningen.

– Solohyveln ger ett perfekt resultat, konstaterar Lars Eliasson Tranvik.

Sitkagrana gir nye muligheter

På 30- og 40-tallet ble det plantet mye gran i kyst-Norge. Dette var et skogreisingsprosjekt for å gjøre disse delene av landet selvhjulpen med tømmer for framtidige byggeprosjekter.

Vi treffer Øystein Lyngmo på hjemgården på yttersida av Lofoten, der han ser utover havet hvor kyst-Norges største ressurs svømmer forbi, og som i generasjoner har vært grunnsteinen i bosetningen langs kysten vår.

I storhavet utenfor stuedøra svømmer Lofottorsken forbi på vei til gytefeltene og på eiendommen har han en god del hogstferdig sitkagran.

– Interessen her er sterkt økende for å ta vare på den skogen vi har. Her har Vesterålen Bygdesaglag vært pådriver med å avholde kurs i alt fra saging til tørking og høvling. Planen vår var at vi skulle bygge oss ei hytte med materialer fra egen skog. Og med ei ny innkjøpt Solosag M7 sparte vi så mye penger på transport av tømmeret at det var lett å se lønnsomheten i det, forteller Øystein. Sønnen på gården, som for øvrig pendler over Atlanteren og til Mexicogulven hvor han er overstyrmann på en supplybåt, fikk fort interesse for skogsarbeidet. – I friperiodene hans fra arbeidet i Gulven hogger vi tømmer og sager materialer. Vi kunne aldri

drømt om at vi skulle klare å produsere så mye og fine materialer med en så enkel sag som Solosagen M7. Planene våre ble derfor endret, vi ut-satte hytteprosjektet og satte i gang med restaurering og utbygging av gammelhuset her på gården. For det meste har vi brukt sitkagran som ble plantet på eiendommen på 30 tallet. Snekkeren vår, som bygde det huset vi nå restaurerer, har vært i bransjen i 48 år og han har ingen ting å utsette på materialene, sier Lyngmo.

ALT REISVERK OG KLEDNING

Interessen for tømmer og saging her i Lofoten har virkelig tatt fart de siste årene og mange har kjøpt seg ei Solosag M7 eller ei Logosol båndsag LM40/LL24. Den siste investeringen familien Lyngmo har gjort er en Solohøvel SH 230 og med den er alt reisverk og kledning til huset dimensjonert. I neste omgang er planen å benytte Logosol LM40 båndsaga til å lage kledningsbord av de blokkene som skjæres på Solosaga, i samarbeid med en god venn.

Det gleder oss i Logosol at sitkagrana også kan utnyttes som en ressurs i deler av landet som tradisjonelt ikke er kjent for skog avvirking. Og ideene vokser opp i samme fart som nye plantefelt blir klare for avvirking. Vi ønsker Øystein og familien lykke til videre med saginga og nye prosjekter i tiden som kommer.

– For det meste har vi brukt sitkagran som ble plantet på eiendommen på 30 tallet. Snekkeren vår, som bygde det huset vi nå restaurerer, har vært i bransjen i 48 år og han har ingen ting å utsette på materialene, sier Øystein Lyngmo.

Døpefont i bjørk

Vi er i Mosvik kommune i Nord-Trøndelag fylke, som er ei frodig og naturskjønn bygd på vestsiden av Trondheimsfjorden. Mosvik er en typisk primærnæringskommune, dette gjenspeiles også i kommunevåpenet som symboliserer to grantrær.

Mosvik er i dag kanskje mest kjent som hjembygda til skiløperesset Petter Northug, og med minus 3 grader, strålende sol og snøkvite fjell og jorder skjønner vi at skigåing naturlig og fristende her.

Vi har besøkt Arne Gjetåsaunet, som sammen med kameraten og nabo Morten Hansen har startet snekkerfirmaet Gjetåsaunet Snekkeri DA. Det første som møter oss i lokaler de selv har bygget og innredet, er den fantastiske lukten av nybearbeidet trevirket i bjørk og furu.

De flotte lokalene på 180 m² har også loftrum. Vegger og tak både på loftet og hallen er heldekket av limtreplater i furu. Listverket som er benyttet i lokalene har de selv produsert. Selv om firmaet er nyetablert har de allerede laget sin første trapp som er ferdig montert hos kunden.

Arne og Morten hadde lenge ønsket seg eget snekkerverksted med gode og funksjonelle maskiner. Kontakten med Logosol AS ble

etablert allerede flere år tilbake, og snekkermaskinserien har siden vært plassert øverst på ønskelista. Da anledningen bød seg til å starte opp bedriften i 2009, ble både multihøvelen MH410, formatsaga PS315 og den unike multifresen MF30 anskaffet for å ha et komplett snekkerverksted.

DET KUNDENE ØNSKER

Vi spør om hvordan tilgangen til godt og egnet råstoff er.

– Det er det enkleste, sier Arne, som til daglig jobber ved bedriften Norsk Limtre AS i Mosvik. Når vi ser oss rundt på tak og vegger skjønner vi det. Norsk Limtre AS spesialiserte seg på å produsere møbelplater i både furu, bjørk og andre tresorter. Så råstofftilgangen med riktig tresorter og fuktighet skal være sikret.

Hvilke produkter er det dere lager, spør vi videre.

– Vi lager det kundene ønsker. Alt fra trapper, skapdører, skyvedørgarderobe og kjøkken med mer.

Akkurat nå er vi i gang med å lage en døpefont i bjørk til Malm bedehus i Nord-Trøndelag, sier Arne. Den gamle døpefonten var moden for utskifting. Sammen med presten i kirken har vi fått tegninger til en ny og flott døpefont som skal være blikkfang for mange i Malm bedehus de kommende årene.

– Snekkermaskinene har svart til forventningene. Vi er storfornøyd både med maskinene og den oppfølgingen vi har fått fra Logosol AS. Det er en stor trygghet for oss som bruker maskinene daglig at vi får en rask og effektiv oppfølging hvis vi har behov for det, og der har Logosol AS vært i toppklasse. I tillegg har vi fått en minnepenn med Logosols e-læringsprogram for snekkermaskiner som viser mange gode tips på praktisk bruk av maskinene. Helt topp for oss brukere, sier Arne. Selv om jeg er utdannet innen faget og har både svennebrev i møbelsnekkering og fagbrev i limtrefaget, er det bestandig nye tips å få.

INNTEKTSBRINGENEDE HOBBY

– Vårt mål med å starte egen bedrift er å få en inntektsbringende hobby. Så lenge vi kan dekke opp de faste utgiftene våre og kan ha litt

igjen til nye investeringer, er vi fornøyd. Vår neste investering kan helt klart bli en PH260, sier Arne. Det hadde vært topp!

Vi sier takk til Arne for at han hadde tid til å ta mot oss og ønsker bedriften lykke til videre med både døpefonten og andre prosjekt.

Logosol AS feirer 10 års jubileum

Logosol AS feirer i år 10 års jubileum med å være Norges største leverandør av sagbruk.

Arve Stenstad startet i 2000 med import og salg av Logosolutstyr. Den gangen var tyngden av omsetninga på Solosaga og utstyr til denne.

Etter hvert har produktspekteret blitt utvidet med høvler, snekkermaskiner, pakkekappere, rammesager og båndsaager.

Våre kunder har i disse årene vist oss stor tillit, og vi har for hvert år hatt en jevn økning av nye kunder. I dag selger vi over 400 sagbruk pr. år av forskjellige typer og kan med det bekrefte at vi er ledende på utstyr til småskala treforedling.

Vi jobber hver dag for at vi skal kunne ha det beste utstyret til våre kunder og har derfor en stor styrke i at vi har et nært samarbeid med Logosolselskapene i hele verden. For at vi som leverandør skal være best rustet for å ta i mot den økende etterspørselen, har vi i dag vår egen

serviceingeniør og trelastteknikker ansatt hos oss.

I jubileumsåret er vi fem heltidsansatte i Logosol AS og vi gleder oss hver dag til å treffe deg som kunde i telefonen med spørsmål om noe teknisk eller en samtale om hvilke produkter som passer best til dine behov. Eller vi treffes på ei messe for å høre om de prosjekter du har realisert med hjelp av Logosol maskinene. Jubileumsåret går vi inn i med nye nettsider og vi kan med stolthet si at mottakelsen så langt er svært god, her presenterer vi alle våre produkter på en lett tilgjengelig måte. Fra vår nettbutikk kan du også bestille Logosolprodukter i når det passer deg best. Nettsidene viser videoer av nye og eksisterende produkter.

Vi i Logosol Norge går med stor entusiasme løs på fremtiden, og er ekstra glade for å kunne presentere nye gode produkter i årets vårkampanje. Og vi ønsker alle gamle og nye kunder velkommen til oss for en lønnsom handel.

Aktivitetsplan for 2010

I 2010 så deltar Logosol på forskjellige messer rundt om i landet. Her er de aktiviteter som er planlagt. For sikkerhets skyld sjekk på www.logosol.se

6-7 mars.

9-10 april

10-13 juni

6-9 august

27-29 august

10-12 september

8-10 oktober

22-24 oktober

5-6 november

Vilmarksmesse, Melhus.

Sag og høvel dager, Røra.

Nord Norsk Vildmarksmesse, Settermoen

Jakt og fiskedagene, Elverum.

Horva, Sandnessjøen.

Dyrskuen, Seljord.

Strynemessa, Stryn

Agrovisjon 2010, Stavanger

Sag og høveldager, Røra

Kall vinter? Då skulle du ha varit i Alaska

För sju år sedan berättade Nysågat om Mikael Hjortstorp i Lövånger. Då var han på väg att flytta till Alaska.

– Alaska är paradiset på jorden, men berätta det inte för någon, skämtar Mikael som fick med sig sonen Daniel.

Far och son bor mitt inne i den kallaste av USA:s delstater. Vintertemperaturen på neråt -60°C för tankarna till annat än paradiset.

– Fem motorvärmare på bilen och rejåla kläder, sedan klarar man sig, säger Mikael som i vintras åkte till Sverige för att värma upp sig. Här upplevde de flesta den gångna vintern som rent arktiskt.

– Då har man inte varit i arktiska områden, konstaterar Mikael.

I Sverige var han hängiven sågare med dubbla Solosågar. Han har fortsatt med det i Alaska. Att vara utan sågverk, det går inte, speciellt inte i den här delen av världen. Alla har eget sågverk. När man träffas så diskuteras sågning istället för bilar.

Mikael Hjortstorp har ett förflutet som företagsledare. Idag försörjer sig han och Daniel på jakt.

Solosågen är både en nödvändig ingrediens och ett kärt nöje. Av stockarna och virket bygger far och son åtminstone ett hus om året, på gården där de bor, till vänner och som jaktstugor ute i markerna.

– Vi flyger ut Solosågen och sågar på plats allt som behövs för att bygga en jaktstuga, berättar Mikael.

SÅGAT TILL HANGAR

Största projektet hittills är en hangar, som byggdes till en bekant. Det är avsett för ett sportflygplan, men har plats för ytterligare ett eller två flygplan om man packar väl. Hangaren är närmast kvadratisk och långsidan mäter 93 fot, närmare 30 meter. Takhöjden är 5,5 meter och ovanpå det byggdes en lägenhet.

– Det gick åt runt 800 stockar, berättar Mikael.

STÄNDIG FROST

Marken i området är ständigt frusen, med andra ord permafrost. Under sommaren, lika varm som i Sverige, tinar marken 1,5-2 meter ned. Träden har bara några korta månader på sig att växa, vilket gör att timret är relativt klennt men oerhört tätvuxet.

– Det är skogar perfekta för en Solosåg, säger Mikael.

Men åter till inledningen om paradiset på jorden. Det kräver en förklaring. Naturen är hissnande, vidderna närmast oändliga och jakten den bästa i världen. Men det är mentaliteten som Mikael uppskattar mest.

– Man säger att Alaska är vad USA en gång var. Det är i bästa mening ett nybyggarland där människor på samma gång hjälper varandra och hyllar egna initiativ, summerar Mikael.

Smart-Holder®
Design Protected Patented

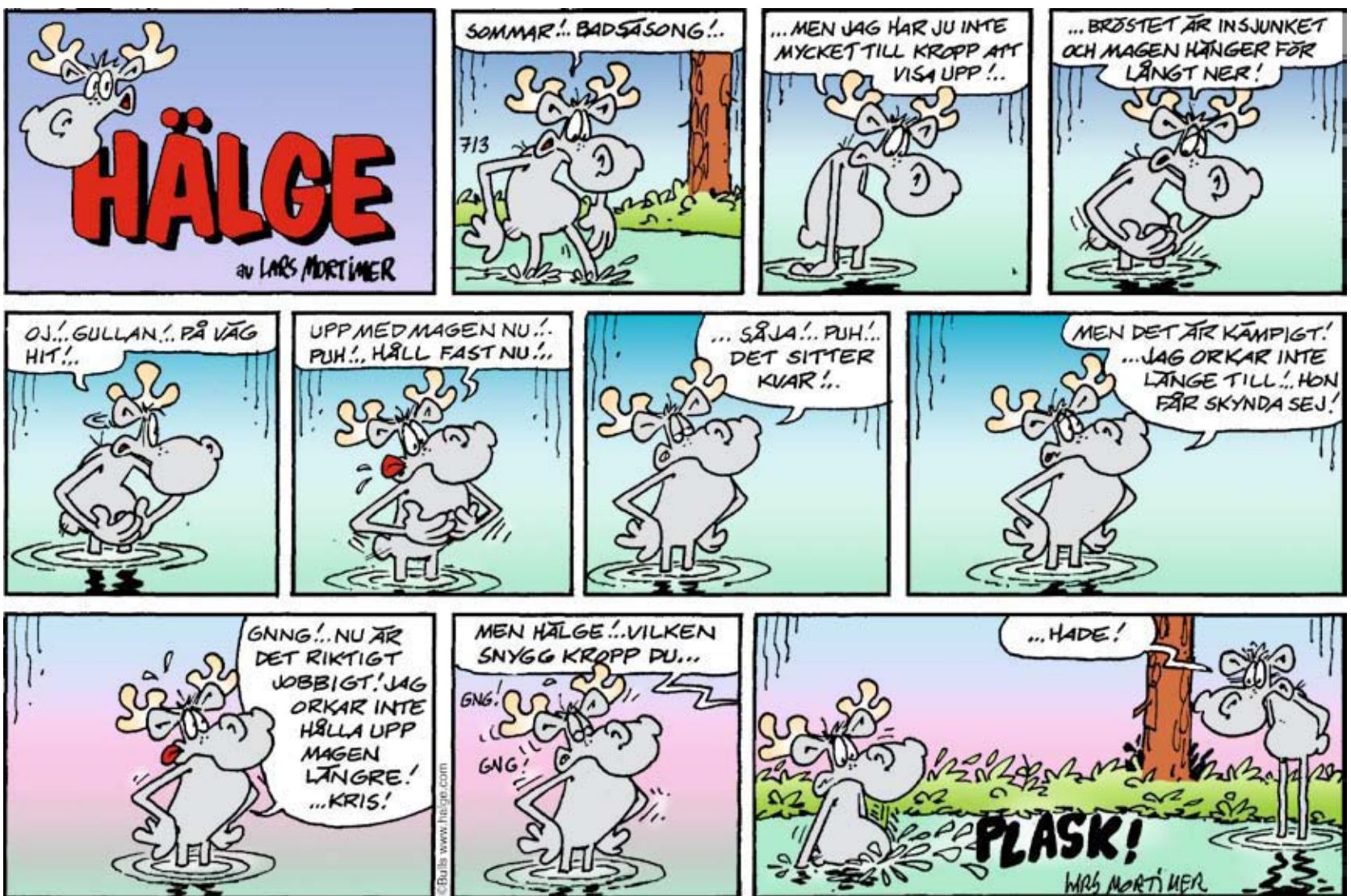
Smart-Splitter®
Patented

Såga och klyv din ved
Enkelt,
Effektivt
och Säkert !

AGMA AB
Götgatan 6 B, 90327 Umeå
Tel: 090-13 86 50, Fax: 090-13 86 51
e-mail: smart@agma.com
Web: www.agma.com

Lyft dig på en kurs

Varför ska du gå på kurs?
För att bli duktigare, svarar du. Men att det är trevligt är minst lika viktigt.
Här är Logosols svenska kursprogram under 2010.

Den verkliga klassikern är Logosols timringskurser. De brukar snabbt bli fulltecknade, så vänta inte. Du anmäler dig på www.logosol.se.

Lika populära håller kurserna i snickeri på att bli. Den nyaste av dem är utbildningen i att tillverka ett kopplat fönster med beslagning.

Ett lite udda inslag är kursen i att bygga badtunna. Du åker hem med ett vildmarksbad som du själv har byggt.

Kurserna hålls över hela landet och innehållet på respektive utbildning finns i detalj beskrivna på www.logosol.se.

SOLOSÅGEN

Stockholm

15/3, 26/4, 24/5, 13/9, 11/10

Blankaholm (Västervik)

25/4, 31/5, 22/8, 24/10.

Bredared (Borås)

26/3, 23/4, 28/5, 27/8, 15/10.

SOLOHYVEL SH230

Härnösand

21/2, 27/5, 9/11.

Stockholm

8/3, 23/4, 8/10.

Nöjd deltagare på timringskurs hivar upp kursledaren Tycho Loo.

FYRKUTTERHYVEL PH260

Härnösand:

16/3, 25/5, 10/11, 10/12.

Stockholm:

12/3, 21/5, 17/9.

Skånes Fagerhult

9/4, 15/5, 24/9.

TIMRING

Härnösand

12-16/4 (v. 15), 24-28/5 (v. 21), 14-18/6 (v. 24), 16-20/8 (v. 33), 13-17/9 (v. 37).

MASKINSNICKERI

Härnösand

6/3, 23/4, 26/5, 22/9, 25/10, 9/12.

MASKINSNICKERI STEG 2

Härnösand

7-8/3, 24-25/4, 3-4/9, 26-27/10.

BYGG EN BADTUNNA

Härnösand

27-30/4, 6-9/9.

FÖNSTERKURS

Härnösand

13-14/3, 16-17/4, 24-45/9, 21-22/10, 15-16/11.

TRÄTEKNIK

Härnösand

2-5/11

Lindrev Linsnöre Tjärdrev

Vi har naturmaterial för nybyggnad och reparationer:

- Lindrev
- Linsnöre
- Tjärdrev.

Lindrev 20 mm tjockt, bredd 60 mm passar Logosolfräsens spår vid timring.

ZIKON
Linprodukter AB

Telefon: 0583-510 80

www.lindrev.com

E-post: zikon.ab@telia.com

Avkoppling för europamästarinna

Vad gör en tysk vintersportare när snön inte längre faller i tillräcklig mängd? Kristin Jauch och maken Meino köpte hus i Dalarna vid norska gränsen. Resultaten lät inte vänta på sig.

Kristin tävlar i draghund, en sport som kräver stora snötäckta vidder. Snö i tillräcklig mängd har inte funnits i parets hemtrakter på senare år. Men i Dalarna finns rika möjligheter till träning och resultaten är imponerande.

Kristin Jauch kan idag titulera sig europamästarinna i draghund och hon har som bäst kommit på silverplats i VM.

Sommarsemestern ägnar paret åt att reparera och bygga på gården. För ändamålet har de köpt en Solosåg M7, vilket inte bara har ekonomiska orsaker.

– Vi använder uteslutande virke som vi själva sågat. Det gör oss oberoende och är så lokalt producerat

som det kan vara, säger Meino.

Tillgången till eget virke ger även friheten till mer udda projekt. Det senaste är en inbyggnad med tak till brunnen. Det lilla huset är timrat enligt konstens alla regler med Solosåg och Timmerfräs. Och slutligen målat i den kulör som i Tyskland går under namnet Sverige-rött, med andra ord Falu rödfärg.

Brunnen var samtidigt en förövning till nästa projekt. På gården ska det byggas en timrad, vedeldad bastu, men det får vänta till fyra semesterveckor sommaren 2010.

Dessförinnan är det vinter och då är det träning för Kristin och hennes hundar som gäller vid besöken i Sverige.

Kristina Jauch lägger sista handen på bygget, med en färg som i Tyskland kallas Sverige-rött.

STIHL – världens mest köpta motorsågsmärke och ledande inom produktutveckling sedan 1926.

Välkommen till våra specialister i den Servande Fackhandeln. De berättar gärna mer om STIHLs specialdesignade produkt-sortiment för dig som har skogen som arbetsplats.

www.stihl.se | 020-555 666

The leader gives it all.

STIHL®